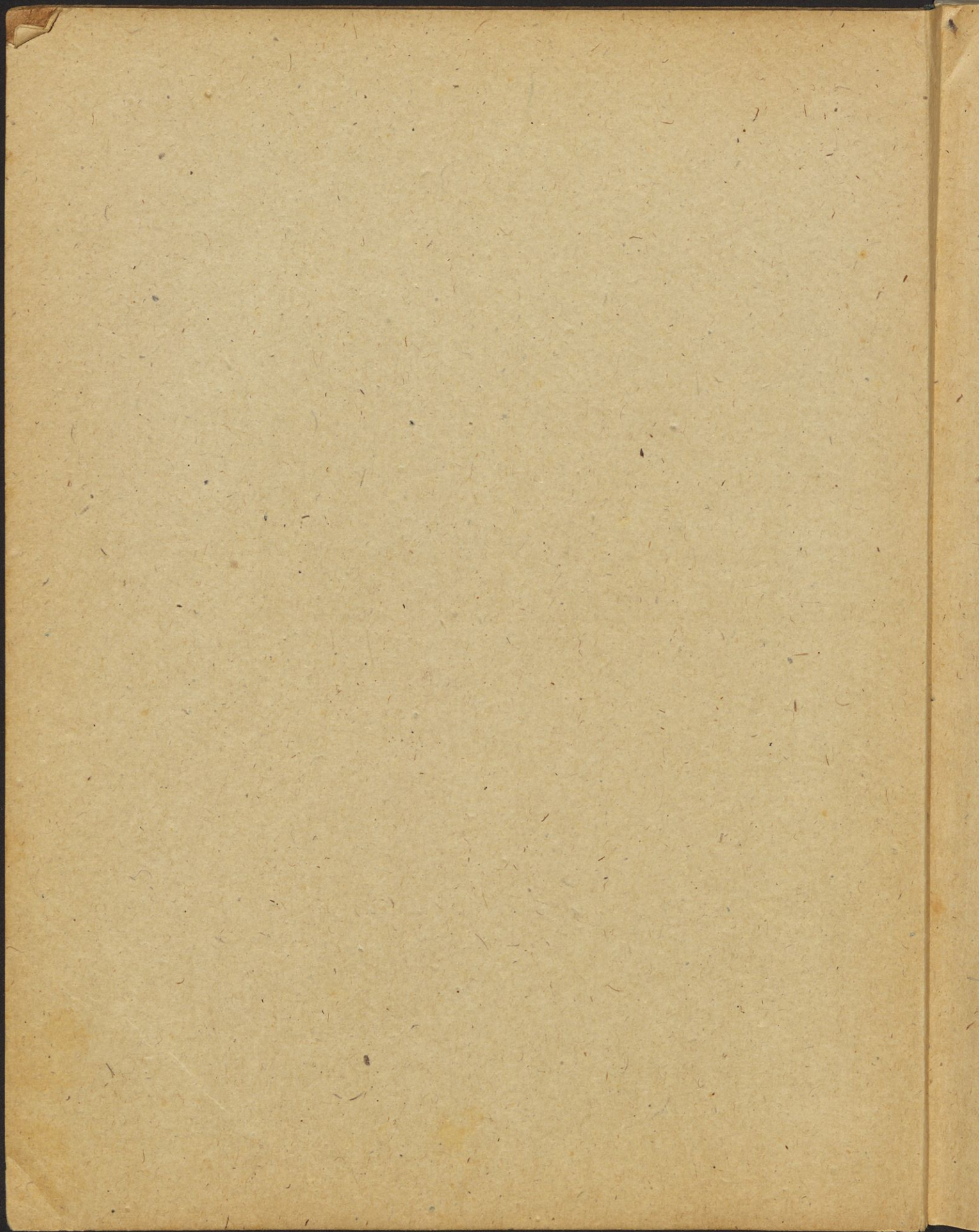

Blumenthal-Cadelburg:

PRI BELEM KONJIČKU

355

O. Blumenthal in G.Kadelburg:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
P R I B E L E M K O N J I Č K U
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Saloigra v treh dejanjih.

Za slovenski oder priredil

Jos.Mazi.

GS II 701142

G. Bismarck in G. Klobčič

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRI BELIM KOBČIČEM

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Belčič v trdnjavi

2008 07212

33. letnik, 1. del

1911.

O s e b e :

- ✓ Meta Klinar, gostilničarka pri „Belem konjičku“.
- ✓ Zon, prvi natakár
- ✓ Oroslav Bucek, veletržec in posestnik
- ✓ Tilka, njegova hči
- ✓ Amalijsa, njegova sestra
- ✓ Dr. Karel Koprivar, gimnazijski profesor v Gorici
- ✓ Minka, njegova hči
- ✓ Dr. Fran Kovač, ljubljanski odvetnik
- ✓ Maks Jerina
- ~~Maček, gozdni svetnik~~
- ✓ Dr. Ivan Zaletel, sodni adjunkt
- ✓ Olga, njegova soproga
- ~~Tine, berač~~
- ✓ Rezika, njegova nečakinja
- ~~Potovalec~~
- ~~Turist~~
- ~~Matovž, vodnik~~
- ✓ Jerica, raznašalka pisem
- ✓ Peter, natakár
- ✓ Picolo
- ✓ Pepca, hišna
- ✓ Liza, kuharica
- ✓ Janez, hlapec obojbe pri „Belem konjičku“.
- ✓ Miha, pomagáč
- ~~uslužbenec omnibusa.~~

Hribolazci, tujci, potniki, vodniki, vaška deca itd. - Na Gorenjskem.

P R V O D E J A N J E

Dekoracija vseh treh dejanj predstavlja vrt pred gostilno pri „Belem konjičku“. Na desni gostilna; dve stopnici vodita do malega nastavka, s katerega pride skozi desna vrata v notranje prostore, skozi leva steklena in prozorna vrata pa v jedilnico. Nad jedilnico je balkon prvega nadstropja. Njegova balustrada je bogato okrašena s trto in letnimi cveticami. Ob stranski hišni strani je doli speljan zeleno pobarvan žleb, pod katerim stoji čeber. V ospredju odra, pred hišo, stoji z barvastim prtom pokrita vrtna miza in trije brezovi stoli. – Na levi strani cvetoče grničevje in vrtno cvetice. Ozadje tvori prospekt blejskega jezera z gorovjem.

Rezika že poje, ko se zastor počasi dviga. Oder odseva od poletne jutranje svetlobe. V ozadju skupina letno oblečenih turistov, ki poslušajo deloma petje, deloma čeverljajo ob balustradi, ki meji oder od jezera ter se naslanjajo ob krasnem razgledu gorovja nad jezerom.

1. prizor

Tine, Rezika, Žan, Picolo, Maček.

Rezika: (z malim šopkom ob modercu, poje)

Poljub je kakor med sladak,
kdor tega še ne ve;
mladenič, pomni, pomni mož,
poljub je sen deklet.

Dekleton ljubši je od rož
poljub sladak kot med.

Mladenič, pomni, pomni mož,
poljub je sen deklet.

Učeno knjige govore
in nič ne povedo,
poljub dekletu vse pove.
Če rad jo imaš, poljubi jo.

2. prizor

Tine, Meta, Picolo. Pozneje Žan, Janez, Miha, Matevž, vodnik, Peter, Pepca, Rezika, Turist, Ivan Zaletel, Olga. Končno Bucek, Tilka, Amalija.

Picolo: Gospa, kuharica vpraša, če naj dne danes pečene piščance v jedilni list?

Meta: Zaradi mene.

Tine: (picolu) Piščanci bodo danes? Naroči kuharicim naj prihrani eno porcijo zame.

Picolo: Ne bo predrago za vas?

Tine: Pepček zabiti, ko bi beračenje toliko ne neslo, se ne bi pehal za ta posel. Misliš, da sem tinto pil?

(Od daleč se čuje zvončkanje omnibusa)

Meta: Ježeš, omnibus je že tu! (Začne zvoniti z velikim zvoncec ob hišnih vratih)

Tine: Rezika, pojdi tu sem, jaz grem na ono stran, da ljudi oberem. (V ozadju se razvije živahno gibanje. Gostje v različnih oblikah: letnih, turistovskih itd., ljudstvo, deca, vodniki se zbirajo.)

Žan in Peter: (nastopita takoj po zvonjenju)

Žan: Tu smo, gospa.

Peter: Vedno na svojem mestu!

Janez: (izza hiše s samokolnico čez oder na cesto. Za njim drugi hlapec Miha)

Meta: (hlapcema) Janez, Miha, da mi dobro pazita na prtljago! Kje je pa hišna?

Pepca: (iz hiše) Sem že tu, gospa.

Meta: Pepca, kakšni pa ste? Zakaj nimate čistega predpasnika?

Pepca: (si prepaše čist predpasnik) Inam, inam, gospa, prinesla sem ga s seboj.

Meta: Hišna je prvo, kar si ogledajo tujci. Če ni hišna čedna, ves hotel nič ne velja. (Petru) Peter, od sinoči je še nekaj porcij svinjske pečenke, to najprvo priporočajte. V prvem gladu pojedo tujci vse!

(Za odrom živahno; zvončkanje omnibusa je čuti vedno glasneje, potem utihne. Trušč)

Žan: (s servijeto v roki vstopi med petjem iz jedilnice ter sanjavo posluša, nato globoko vzdihne) Da, da, poljubček, to se prileže. Pa dobiti ga je treba!

Rezika: Gospod Žan, vam to vendar ni tako sila težko.

Tine: (sedi na levi) Možakarju kakor ste vi - s tako preklicano imenitno službo!... Prvi natakar pri „Belem konjičku“! Saj še ministri niso dosti več.

Žan: (samoljubno) No seveda - nekoliko že veljamo na svetu! (Rožlja z denarjem, ki ga ima v usnjati torbici pod frakom) Človek se že prerine naprej, ampak ljudje tega ne uvidijo.

Tine: Tudi to še pride, samo odnehat nikar!

Žan: Saj tudi ne odneham! Rezika, kje ste pa nabrali te lepe cvetke?

Rezika: Pod gradom sem jih natrgala.

Žan: Dajte jih meni - tu imate desetico - potrebujem jih.

Rezika: (mu da šopek) Prav rada, gospod Žan.

Žan: Zdaj pa zapoj, Rezika, še eno kitico. To pesem bi zmeraj poslušal.

Piccolo: (iz jedilnice) Gospod Žan! ^{Tor. otpraski tojantu} Gospod svetnik Mačok bi rad plačal.

Žan: Naj čaka! Ali ne vidiš, tepec, da nimam časa?

Piccolo: ^{Kajolu, to, običajno tega} Gospod svetnik je že kar divji! Pol ure že čaka.

Žan: Naj le še čaka - ^{to običajno tega} gospod svetnik Maček! Radi ^{sta stonh ali najet} dveh krajcarjev napitnine, ki mi jih da, se ne bom napenjal.

Maček: (iz jedilnice) Žan, kaj pa je vendar to? Plačati hočem, ali ne slišite? Plačam!

Žan: (postrežljivo hiti k Mačku) Prosim, sem že tu! Želite, gospod svetnik? (Potegne iz žepa listnico, potegne iz nje listič, položi ga na listnico ter piše s svinčnikom, ki ga je imel za ušesom)

Maček: (diktira) Jetrca -

Žan: Trideset- Kaj poleg?

Maček: Krompir, kozarec piva.

Žan: Kruha nimate, torej 48. (Poseže naglo v torbico z drobižem)

Maček: (položi desetak na mizo) Saj mi zmenjate desetak?

Žan: Prosim, prosim! Osemindeset in dva je petdeset - en goldinar, dva - tri - štiri - pet - in (vzame naglo iz listnice petak, dleskne s prsti poskušaje če nista dva) - pet je deset goldinarjev.

Maček: (vzame denar in pusti dva krajcarja na mizi) No, to je dolgo trajalo. (Hoče oditi na levo)

Tine: (s klobukom v roki, Mačku) Prosim ponižno, gospod.

Maček: (nejevoljno) Nimam drobiža. (Odide na levo)

Žan: S tega ne spravite nič, Tine. Tu sem poglejte - dva krajcarja napitnine! Človek se mora pošteno sramovat! (Picolu, ki baš vstopi) Tu imaš, Picolo, ta dva krajcarja!

Piccolo: (vzame denar) Lepo zahvalim, gospod Žan! (Odide v hišo)

Rezika: (poje)

Žan: (ponovi zadnje besede, sanjavo) Oh, da bi bil že tako daleč!
Oh, oh!...

3. prizor

Tine, Rezika, Meta, Žan.

Meta: (iz hiše) Žan - sakrniš nazaj - kaj je vendar z vami? Nimate
prav nobenega opravila? Vsa hiša polna gostov - ^{artibus} omnibus bo tudi
vsak čas tu, Žan pa stoji pred vrati in posluša pesnice. Od
kdaj pa ste tako muzikalni? Le počakajte, vam še jaz eno zapo-
jem.

Žan: Ako slišim to... o poljubčku...

Meta: O poljubčku? Na vse zgođaj? Za to imate zvečer dovolj časa!
Takrat radi mene poljubčkajte, kolikor hočete.

Žan: (veselo) Če mi že tako laskavo dovolite, se bom pa osmelil.
 (Se ji bliža)

Meta: (se odmakne) Ampak drugo - mene ne. In še to vam moram takoj
 povedati, gospod Žan - tisto zavijanje in vrtenje oči si mora-
 te odvaditi! Pri kakem teličku kaj takega prav rada vidim, pri
 natakarku pa tega ne morem trpeti.

Žan: Oh, ko bi vedeli... gospa Metka...

Meta: Glej ga no, gospa Metka! Od kdaj pa sva tako?

Žan: No, saj mi tudi vi pravite Žanček, kadar ste dobre volje.

Meta: Prosim lepo, to je nekaj povsem drugega! Pot, ki vodi od mene
 do vas, še dolgo ne vodi od vas do mene. Za vas sem gospa Meta
 Klinar, rojena Kalam - gostilničarka pri Belen konjičku. To
 si zapomnite! A ker še ravno klepetava, vam povem še nekaj.
 Pred tremi leti sem prevzela po svojem možu, Bog mu daj večni
 mir in pokoj, ta hotel. Med tem časom sem imela pet prvih na-
 takarkjev - same poštene delavne moše, dokler so se brigali le
 za svoj posel. - Ali ni trajalo dolgo, pa so se začeli ozira-

ti po meni. In veste kaj sem storila s njimi? - Vseh pet sem postavila pred vrata... Pazite se, Žan, da ne boste šesti!

Žan: (si trka na srce) Ko bi le ne bilo tako težko, tole potlačiti.

Meta: Kar tlačite, že pojde. A zdaj po svojih poslih! Jedilni listi še niso spisani, mize še ne v redu. Torej - na delo!

Žan: Takoj bo vse storjeno, poprej pa - če že sam ne smem ničesar reči - te cvetice naj govore zame.

Meta: (se smeje) Ježeš! Žan je postal pesnik! Vam se mora pa že prav huda goditi! Kje ste pa kupili ta šopek?

Žan: Prosim lepo - natrgal sem ga sam danes na vse zgođaj - pod gradom.

Meta: Škoda, da niste padli v jezero - to bi vas bilo pozdravilo! (Pokaže na hišo) Smem morda sedaj prositi?

Žan: Gospa Meta Klinar - rojena Kalan - imam čast. (Hoče oditi)

Meta: In da ne pozabite - omnibus bo koj tu - ob 9.uri 35 - da bodo vsi naši tu na mestu. Pazni moramo biti, saj imamo tako le par dni, ko ne dežuje.

Žan: Brez skrbi, gospa. Par sob, kar jih je še praznih, že napolnimo.

Meta: Glejte, da bo številka 4 lepo v redu. Čiste gardine na okna, na balkon nove vrtno stole, iz številke 10 novo zofo - -

Žan: Za boga, menda vendar ne pričakujete kakenga ministra?

Meta: Ministra ravno ne, ampak ljubega gosta, ki hodi vsako leto k nam.

Žan: (nekoliko ljubosumno) In kdo je ta ljubi gost?

Meta: Gospod doktor Kovač.

Žan: (z večjo ljubosumnostjo) Ah, gospod doktor Kovač? O tem so mi pravili že moji predniki. Vašemu sreču se je nemara posebno pri-kupil.

Meta: Ah, tako čedrin vesel gost! Človeku kar srce poskakuje, kadar je tu.

Žan: Tako - v resnici?

- Meta: Da, tako. In posebno pazno mu je treba postreči, da se tudi prihodnje leto zopet vrne.
- Žan: No, radi mene, če se ali ne! (Odhajaje) Jaz mu že nadrobim, da ne pozabi. (Odide v hišo)
- Meta: (gleda za njim, smeje) Gotovo ima kolešček odveč, naš Žan.
- Tine: (ki je bil med tem z Reziko v ozadju, pride zopet v ospredje) Lep človek je in prav rad vas ima!
- Meta: Kaj vsega ne veste! Vam je sam pravil?
- Tine: Kaj bi pravil, gospa, to človek takoj vidi! Cvetice, ki jih je za vas natrgal - pod gradom...
- Meta: Zdaj jih pa sploh ne maram. Nalašč ne. (Vrže šopek Reziki) Tu imaš, Rezika, imej ga ti! Morda ga še prodaš za par krajcarjev. Z vami, Tine, pa resno besedo! Kdaj že nehate beračiti?
- Tine: Zakaj bi neki opustil ta posel, ko mi tako dobro gre?
- Meta: Sram vas bodi! Premožen človek ste, pa tako sleparite ljudi! Delate, kot bi bili največji revček na svetu! Najslabše cape obesite nase...
- Tine: V svojem nedeljskem oblačilu vendar ne smem beračiti!
- Meta: Pri tem pa ve vsako dete v vasi, da ima lepo kajžico in dve kravi in še v hramilnici lep kupček!
- Tine: I no, kje bi pa vse to nabral, če ne bi tako pridno beračil? Tu je treba lepo paziti, da človeku nikdo ne uide. Že moj ranjki oče, po katerem sem to službo prevzel, je vedno dejal: „Le nobe-nega ne izpusti!“
- Meta: No, tega nauka se vestno držite. Krog vseh tujcev beračite in vse poletje.
- Tine: Seveda, ko jih pa pozimi ni. Tujci so vendar za to tu, da jim mošnje praznimo. Vi delate to tamkaj notri, jaz pa tukaj zunaj - to je ves razloček.

Meta: Kaj klobasaš! Pri meni dobe vendar ljudje kaj za svoj denar.

Tine: No, mar mislite, da pri meni ne? Veselje, ki jim ga dela darovanje, ali to ni nič? Priložnost, ki jim jo nudim k dobrodelnosti - je vendar tudi nekaj vredna.

Meta: Potem bi morali tujci pravzaprav vam reči: Bog plačaj!

Tine: Kaj pa, to bi bilo popolnoma v redu!

Piccolo: Gospa, kuharica vraša, če naj dene danes pečene piščance v jedilni list?

Meta: Zaradi mene.

Tine: (Picolu) Piščanci bodo danes? Naroči kuharici, naj pripravi eno porcijo zame.

Piccolo: Ne bo predrago za vas?

Tine: Pepček zabiti, ko bi beračenje toliko ne neslo, se ne bi pehal za ta posel. Misliš, da sem tanto pil?

(Od daleč se čuje zvončkanje omnibusa)

Meta: Ježeš, ^{tipec} omnibus je že tu! (Začne zvoniti z velikim zvoncem ob hišnih vratih)

Tine: Rezika, pojdi tu sem, jaz grem na ono stran, da ljudi oberem.
(V ozadju se razvije živahno gibanje. Gostje v različnih oblekah: letnih, turistovskih itd. Ljudstvo, deca, vozniki se zbirajo.)

Žan in Peter: (nastopita takoj po zvonjenju.)

Žan: Tu smo, gospa.

Peter: Vedno na svojem mestu!

Janez: (izza hiše s samokolnico čez oder na cesto, za njim drugi hlapec Miha)

Meta: (hlapecema) Janez, Miha, da mi dobro pazita na prtijago! Kje je pa hišna?

Pepca: (iz hiše) Sem že tu, gospa.

Meta: Pepca, kakšni pa ste? Zakaj nimate čistega predpasnika?

Pepca: (si prepaše čist predpasnik) Imam, imam, gospa, prinesla sem ga s seboj!

Meta: Hišna je prvo, kar si ogledajo tujci. Če ni hišna čedna, ves hotel nič ne velja. (Petru) Peter, od sinoči je še nekaj porcij svinjske pečenke, to najprvo priporočajte. V prvem gladi pojedó tujci vse!

(Tujci prihajajo. Natakarka govori z njimi. Nosači.)

Žan: (dvema gospodoma, s katerima se je pogovarjal) Prav krasna soba je še prosta - z razgledom na jezero! (Drugemu natakarku) Peter gospoda na številko 27!

Potovalec: (Petru) Čujte, rad bi jedel; kaj mi priporočate?

Peter: Imenitna svinjska pečenka je tu.

Potovalec: Dobro, prinesite dve porciji.

Piccolo: Želite piva ali vina?

Potovalec: Dva kozarca piva.

Meta: (pri vhodu v gostilno tujcema) Upam, gospoda, da vam bo pri Belem konjičku všeč.

Potovalec: O, gotovo... (Jo hoče vščipniti v lice)

Meta: (se naglo odmakne ter pokaže Pepco) Prosim - ta je hišna.

Potovalec: A tako, oprostite! (Vščipne Pepco v lice) Vsakemu svoje!

(Gospoda odideta v hišo) (Meta k gostom)

Turist: (v karikiranem gorskem kostumu, z veliko gorsko palico, ledoskokom in okrog ramaen ovito vrvjo, vodniku) Torej jutri zarana me zbudite ob štirih - potem pa na Triglav!

Matevž: Dobro, gospod.

Turist: Ali so pota že brez snega?

Matevž: I seveda, gospod. Cepina ne boste prav nič rabili.

Turist: Nič ne de! Sekal bom pa le! Brez tega zame ni nobene zabave v gorah. Doli pojdeva pa čez hudo stran!

Matevž: Tam je tako strmo, gospod, da si ni upal še nihče tam hoditi.

- Turist: Prav radi tega! - Ako bom jaz prvi, pride v časopise, in če ne pridem v časopise, itak zame ni nobene zabave v gorah.
- Matevž: Pred štirinajstimi dnevi sta šla tudi dva od tu na Triglav, pa ju še zdaj ni nazaj.
- Turist: Kaj mi ne poveste! In prav ničesar nisem o tem čital v časopisih.
- Matevž: Seveda ne, ker sta šla na drugi strani doli.
- Turist: (ga nekaj časa prav debelo gleda, potem Žanu) Katero številko ima moja soba?
- Žan: Prosim, številko 10.
- Turist: (vodniku) Torej zapomnite si, da boste vedeli, kje me dobite.
- Matevž: Brez skrbi, gospod. (Naglo odide na levo)
- Meta: (Žanu) Kaj pa delate? Številka 10 je vendar zasedena. Številka 14 je prosta!
- Turist: (Meta) Dobro, pa vzamem številko 14. Pa povejte to vodniku! (Odide v jedilnico)

(Zaletel s soprogo pride)

- Zaletel: Torej lahko tukaj prenočiva?
- Žan: Gotovo, vaša milost. Želite sobo v prvem ali drugem nadstropju?
- Zaletel: Nama je prav vse eno.
- Žan: Morda z razgledom na jezero?
- Olga: (se obeša na svojega moža, z buketom v roki) Nama je prav vseeno.
- Žan: Z balkonom?
- Zaletel: (z nekoliko zvišanim glasom) Nama je prav vse eno.
- Meta: Peter, gospodi številko 36.
- Žan: Morda si preje ogledate sobo?
- Olga: Ali, nama je prav vseeno. (Odide z možem v hišo)
- Tine: Prosim, ubog, lačen berač prosi par krajcarjev.
- Zaletel: Ninam drobiža, samo goldinar.

Tine: Meni je prav vseeno.

Žan: To so čudni gostje!

Meta: No, ali niste opazili, da sta na ženitovanjskem potovanju!...
Taki so zadovoljni, da sploh dobe kako sobo.

Žan: Ženitovanjsko potovanje! Oj Bog! (Meti) No, danes ste menda vendar zadovoljni. Dovolj gostov smo vam spravili pod streho.

Meta: Dovolj, samo dr. Kovača ni - in ta bi mi bil ljubši kakor vsi drugi.

Žan: (razkačeno) Vedno in vedno doktor Kovač!

Bucek: (nastopi z leve, oblečen je v dolg plašč, govori energično, išče po žepih) No, ta bi bila lepa!

Amalija: (za odrom) Kaj pa je, Oroslov?

Bucek: Vozne listke sem vsejal.

Uslužbenec omnibusa: Zelo žal mi je, gospod - a listke morate imeti.

Bucek: (kot bi hotel zopet stopiti v omnibus) Dobro, ostanemo pa v omnibusu, nekje nas že izkrcate.

Tilka: (v gorenjski narodni noši) Tak vrišč zavoljo enega goldinarja, papa! (Uslužbencu) Dajte nam nove listke.

Uslužbenec: To je kaj drugega! (Bucek plača ter pride k damama v ospredje. Uslužbenec odide. Čuti je odhod omnibusa. Ljudstvo se razide).

4. prizor

Bucek, Amalija, Tilka, Žan.

Bucek: Dva goldinarja za tako kratko pot! Neverjetno! Za ta denar bi se po Novem mestu lahko ves dan vozil z omnibusom, pa še tri žolice bi lahko pri Štemburju. (Žanu) Imate žolco?

Žan: Prosim, ne, ampak krasna svinjska pečenka je pripravljena.

Bucek: Ne maram. Kadar se vozim z omnibusom, hočem jesti žolco; to spada skupaj, ker se oboje tako lepo trese. Gorenjci tega sploh ne razumete.

Amalija: Oroslov, tu vendar nimajo žolce!

Bucek: Kaj pa hodimo v take kraje?

Tilka: Saj vendar veš, papa, da so nam z lanske maskerade slovenskega planinskega društva ostali ti lepi kostumi in tukaj je najlepša prilika, da jih obnosimo.

Amalija: (Tilki) Tebi tudi dražestno pristoja narodna noša.

Bucek: Zato pa meni ne! (Odvrže plašč) Kakšen pa sem! Ko bi se tak pokazal pri nas doma, bi mislili ljudje, da sem planšarjem ušel. In to naj bo lepo? Samo pol hlač? Kakor da je blaga zmanjkalo! In naga kolena! Kadar solnce zaide, človeka mrz stresa - kadar se pa spet prikaže, te pikajo komarji in pijejo tvojo kri!... Lepa hvala!...

Amalija: Zato je pa narava tu tako krasna, Oroslov! To divno jezero!

Bucek: Krka mi je ljubša!

Tilka: Papa!...

Bucek: Mi je ljubša! To je stvar okusa!

Tilka: Doma nimamo tako krasnih gora z večnim snegom!

Bucek: No, mar je sneg kaj lepega? Doma smo veseli, da se ga iznebimo, tukaj naj se pa veselim, ker je še! Ta bi bila lepa! In pa vreme v teh hribih! Dež, dež, vedno dež! Rad bi vedel, kje le toliko vode dobijo. (Žanu) Ali imate tudi tukaj toliko dežja?

Žan: Ne moremo se ravno pritožiti, imamo precej lepih dni... posebno kadar sem od Triglava piše.

Bucek: (Amaliji) Torej lepo potrpi, da potegne veter sem od Triglava. (Žanu) Kako je pa s stanovanjem? Potrebujem dve sobi!

Pepca: (se prikaže na oknih balkona ter obeša čiste gardine)

Žan: Vidite, tam kjer deklet obeša gardine, je prav lepa balkonska soba, ampak...

Bucek: Dobro, dobro! Ž Pa še eno poleg - -

- Žan: Ampak ta soba je pravzaprav že oddana. Gospoda sicer še ni...
- Bucek: Potem je prosta.
- Žan: A če gospod vendar pride?...
- Bucek: Bo moral pač drugje stanovat... Sobe mi vendar ne morete hraniti do zime!
- Žan: Pravzaprav je to res. Stanuje lahko v drugem hotelu. Peter, ta gospod ima sobi številka 4 in 5.
- Tilka: (odhajaje) Sobe z balkonom vzameva medve! (Odide v hišo, za njo Peter s prtljago)
- Tine: (Bucku) Lepo prosim, milostni gospod! Ubog, lačen berač...
- Bucek: No, ne kisaj se, stric! Tvojo lakoto že potolažimo. (Mu da novec)
- Piccolo: (z desne) Tine, pečena piška za vas je gotova -
- Bucek: Kaj? Piška?
- Tine: Ne kriči tako, tepec zabiti!
- Bucek: In vi govorite o lakoti?
- Tine: (lokavo) Saj je še nisem snedel! (Odhajaje) Le nobenega ne izpusti! (Odide)
- Bucek: No, ta je lepa! Čedne razmere! (Žanu) Ali nimate nič očesa postaviti? *Kaj nimate na pol rob!*
- Žan: (ne razume) No, pač pa svežo svinjsko pečenko.
- Bucek: ^{Ne! Dajte mi} Mislite mene?... Jedilni list!
- Žan: (zakliče na desno) Peter! Jedilni list gospodu!
- Peter: (z desne z jedilnim listom) Prosim!
- Bucek: (vzame jedilni list) Tudi pil bi rad.
- Piccolo: (naglo z desne) Želite?
- Bucek: (ogleduje natakraje, ki svoje v oni vrsti ter enakomerno odhajajo s servijetami) No, tu so kar trije. Za enega bi bilo preveč dela, kali?
- Piccolo: Prosim, želite piva? Ali vina? Mogoče brizganec?

Bucek: (ne razume, Žanu) Kaj je to?

Žan: (razločneje ponovi) Brizganec?

Bucek: (še vedno ne razume) Aha! Teda j prinesite mi brizganca!

Picolo: Belega ali rdečega?

Bucek: Belega! - Radoveden sem, kaj prinese.

(Picolo naglo odide)

Peter: Ali ste že izvolili?

Bucek: Takoj! (Čita) Mornarsko meso!... Deviška pečenka! - (Začudeno gleda Žana) Kakšna imena!... Zrezek!... Tržiška bržola!... Stre-
la, kakšna jedila so pa to?

Žan: Tržiško bržolo vam zelo priporočam!

Tilka: (na balkonu) Oh, kako krasno je tu zgoraj!

Bucek: (Tilki) Tilček, ti si se učila kuhati, morda veš, kaj je to
„tržiška bržola“.

Tilka: (smeje) Ne vem, papa! Teh nismo nikdar delali. (Odide v sobo)

Žan: (razlagaje) Tržiška bržola - to je... to je... narodna jed!

Bucek: (s slastjo) No, pa mi prinesite to narodno jed! Ph! Tržiška
bržola.

(Peter naglo odide)

Picolo: (naglo od desne) Prosim, brizganec! (Postavi čašo na mizo in
odide)

Bucek: (vzame čašo nezaupno) Kakor bezgov čaj! (Oprezno pokuša) Saj to
je sama voda!

Žan: Prosim, tudi vino je notri. Prosim vaše ime, da napišem listo
tujcev!

Bucek: Oroslav Bucek, veletržec in posestnik iz Novega mesta, s sestro
in hčerjo. Ali je že prišlo kaj pisma zame?

Žan: Da, gospod Bucek, Jerica je že prinesla nekaj.

Bucek: Jerica?... Kakšna Jerica?

Žan: Jerica. Pisma raznaša pri nas.

Bucek: Ženski pismonoša! Imenitno! To bi bilo nekaj za Novomesto...

Prinesite pisma!

Žan: Takoj, gospod Bucek! (Odide v hišo)

Bucek: (zase) To Jerico bi pa rad videl.

Peter: (z jedjo od desne, servira) Prosim gospod, tu je tržiška bržola.

Bucek: (gleda razljuten jed) Saj to je vendar koštrun! Edino, česar ne jem! Zakaj mi tega niste prej povedali?

Peter: Znabiti želite kaj drugega?

Bucek: Ne, dosti imam tega. (Peter odide)

Žan: (iz hotela) Prosim, gospod Bucek. (Izroči mu več pisem)

5. prizor

Bucek, Amalija, Tilka.

Tilka: (iz hotela) Kako krasno je tam zgoraj! Papa, razgled z balkona si moraš ogledati!

Bucek: Da, da! Pozneje! (Pregleduje pisma)

Amalija: (s Tilko iz hotela) Tilka, zdaj moraš kaj malega užiti.

Tilka: Ne, teta. Najprvo prijateljicam par razglednic, potem pa na jezero. Veslat hočem nekaj časa na čolničku. (Odide v hotel)

Bucek: (je pregledal pisma, razkačeno) Kar sapo mi jemlje!

Amalija: Zakaj se jeziš, ljubi Oroslav?

Bucek: Pisma brez pomena so prišla, le onega, ki ga tako nestrpno pričakujem, ni. Gospodu Jerinu v Ljubljani se prav nič ne mudi.

Amalija: Morda nima časa.

Bucek: Kaj še! Stvar je druga! Najbrž je povprašal za dovoljenje svojega advokata, gospoda doktor Kovača. Ne morem ti povedati, koliko me je zadnja leta dražil ta doktor Kovač. Ko bi se ne bil ta vrinil med Jerina in mene...

Amalija: Mislila sem, da sta si dobra kupčijska prijatelja.

Bucek: Saj sva tudi bila, dokler nisem pričel tržiti z „narodnim milom“. Saj veš.

Amalija: Kako izvrstno milo je to!

Bucek: Zamorca bi lahko opral z njim... Kar naenkrat pa nastopi Jerina s trditvijo, da moje „narodno milo“ ni drugega nego posnetek njegovega „ljudskega mila“. – Kršil sem pravi njegov patent in doktor Kovač ni preje miroval, da je prišlo do tožbe! Začel se je ravs in kavs, pred sodnijo, pred izvedenci, po vseh časniki. Kamor je človek prišel, povsod so govorili samo o moji žajfi... v gledališču so celo kuplete peli o „narodni žajfi“... Rečem ti, tudi ene noči nisem mirno spal. Žajfa starega Jerine je ležala kot mora na mojih prsih... dokler nisem sodnikom do pičice dokazal, da je pravica na moji strani.

Amalija: No in potem?

Bucek: Potem?... sem tožbo zgubil v prvi instanci!

Amalija: E, saj je še druga in tretja instanca!

Bucek: Misliš, da sem neumen? Figo! Kdor se zaplete med advokate, je že zgubljen! Ti tiči prav nič ne znajo!

Amalija: Ampak doktor Kovač je tvojega nasprotnika dobro izrezal.

Bucek: Saj to je ravno! Če se končno vendarle najde kak dober advokat – ga ima pa tvoj nasprotnik!... Ne, na to pot me ne zvabijo več! Mir hočem imeti pred tem doktorjem Kovačem in zato sem svojemu nasprotniku predlagal poravnavo. In pri tem mi lahko pomagaš, Amalija!

Amalija: Kako pa?

Bucek: (nervozno) Ne bodi tako neučakana! Saj vidiš, da nimam še odgovora.

Amalija: Oroslav, kakšen sitnež si postal!

Bucek: Vem, da sem sitnež, kdo ne bo siten, če mi leži taka stvar v želodcu...! Čakaj, da se znebin te tožbe, potem boš videla, da postanem popolnoma drug človek!

Amalija: (ironično) Čas bi že bil! (Odide v hotel)

Bucek: (gre za njo) No, tako hudo pa tudi še ni!

6. prizor

Bucek, Pikolo, Peter, Žan, Rezika.

Pikolo: (od desne)

Bucek: Ti, palček, koliko sem pa dolžan?

Pikolo: (kliče na desno) Žan, plačat!

Žan: (naglo od desne) Prosim, gospod! (Ista manipulacija, kakor v prvem prizoru) Tržiška bržola 25 - brizganec 10 - kruha niste imeli? (kliče v obednico) Pridem takoj! (Nadaljuje) 35 prosim.

Bucek: Tu je kronca, ostalo je vaše.

Žan: Lepa hvala, milostivi gospod! Že grem! (Brzo v obednico)

Peter: (stoječ na drugi strani Bueka) Dober tek!

Bucek: Kako to?

Peter: Jaz sem nosil jedi.

Bucek: Tako! No, tu imate!

Pikoli: (pred stopnicama) Prosim, jaz sem prinesel brizganec!

Bucek: (mu da z ironično vljudnostjo novce) Oprostite - skoro bi bil pozabil! (Odhajaje) 35 račun - 40 napitnina - ta je lepa! (Odide v hotel)

Pikolo: (odnese krožnike in steklenice)

Peter: (snaži mizo s servijeto)

Rezika: (poje za odrom)

7. prizor

Kovač. Za njim Meta.

Kovač: (se pripelje od leve s kolesom na oder) Zdravo! Tu smo zopet! Kako imeniten sprejem! Potje...! Človeku se zdi, da se ves svet smehlja!

Meta: (iz hotela, radostno) Ježeš - gospod doktor - to je lepo od vas, da ste vendar prišli!

Kovač: Ste mislili, da me ne bo? (Ji stisne roko) Seveda sem zopet tu,

ljuba gospa Meta! In srečen sem, da je še vse pri starem. Pravzaprav bi se moral sramovat - vsako leto sklenem: zdaj je pa že čas, da potuješ kam drugam, svet je tako velik! In kadar potem odpotujem... No, saj vidite!...

Meta: In prav imate! Bilo mi je tako hudo, ko niste prišli z omnibusom. Mar ste se pripeljali z vlakom?

Kovač: Kaj še! S kolesom. Gospa Meta, temu se morate tudi vi priučiti, imenitno se vam bo podalo! (Diskretno jo ogleduje) Vse imate, kar k temu spada!

Meta: (se obrne sramežljivo) Gospod doktor!

Kovač: Ne, ne! Dajte, da si vas ogledam!... Veste, da ste letos še lepša?

Meta: (šaljivo) Ni mogoče!

Kovač: In še zmiraj vdova? Zdi se mi, da so ljudje slepi!

Meta: Oje, ko bi le hotela! Gostilno „Pri belim konjičku“ bi marsikdo rad priženil in še mene povrhu!

Kovač: Zakaj pa nočete?

Meta: Zato, ker onega itak ne dobim, ki bi ga rada imela.

Kovač: Zakaj pa on noče?

Meta: Prenizkega stanu sem mu.

Kovač: Kaj naj pa še več zahteva? Ko bi nič drugega ne prinesli v zakon, kakor svoja vesela očka in rdeča, kipeča usteca in ta krasni vrat in... (spremeni ton) No da, povem vam, to je dota, kakršne dostikrat pri najbogatejših družinah ni dobiti!... Kaj pa hoče več?!

Meta: Prav nič, hvala Bogu... niti ne ve, kako sem mu naklonjena!

Kovač: Kaj, tega ni opazil? Oprostite, ta človek mora bit velikanski tepec!

Meta: O ne, zelo pameten gospod je!

Kovač: Motite se, vam pravim! Goveril bom z njim, na pravo pot ga spravim.

Meta: Prosim, prosim, storite to!

Kovač: Ampak prva točka ženitvene pogodbe se mora glasiti: „Dr. Kovač bo „Pri belim konjičku“ vedno prisrčno sprejet in dobi vsako leto svojo staro sobo!“

Meta: Soba vas že čaka.

Kovač: Vse leto sem se veselil nanjo. Vajen sem je, vsak kotiček v nji mi je znan in na balkonu sem tolikrat sedel in sanjaril! Ah, povem vam, veselim se je kakor otrok! (Veselo) Zdravo! Tu smo spet! (Vrže svojo kolesarsko čepico na balkon ter zadene ž njo baš na balkon stopivšemu Bucku v obraz)

8. prizor

Kovač, Bucek, Meta. Pozneje Žan. Končno Janez in Miha.

Amalija.

Bucek: (na balkonu) No, ta je lepa! (Vzame čepico) Kaj naj počnem z njo?

Kovač: (presenečeno) Ah, pardon! Nekdo je tam!

Bucek: Slišite, vi, ali ste žongler, da tako krog sebe mečete?

Kovač: Gospa Meta, kdo je pa to na mojem balkonu?

Bucek: Dovolite, to je moj balkon!

Kovač: Oprostite, sobo sem jaz najel!

Bucek: Motite se, sobo sem najel jaz!

Meta: (Bucku) Oprostite gospod, kdo vas je peljal v sobo?

Bucek: Natakari! Kdo drugi? Vodnika si nisem najel za to!

Kovač: Kaj naj to pomeni, gospa Meta?

Meta: Tudi jaz ne razumem, kako je to Žan napravil.

Kovač: (kliče) Žan!

Žan: (od desne) Prosim, želite?

Meta: Ali ste številko 4 oddali?

Žan: Seveda, ko gospoda doktorja ni bilo z omnibusom.

Meta: (Žanu) Gospod doktor je vendar tu!

Žan: O jej!

Meta: Žan, vi ste grozen butec!

Bucek: Le tega ne govorite! Mož dobro ve, kaj dela!... Žan - od mene do-
bite imenitno napitnino!

Žan: Gospod doktor lahko stanuje na podstrešju... ena soba je še pro-
sta.

Kovač: O tem ni govora.

Žan: Ali pa v kakem drugem hotelu.

Meta: Bog ne daj!

Žan: (tiho Meti) Mar mora gospod doktor Kovač stanovat vselej na istem
hodniku kakor vi?

Meta: Žan, vi postajate predrzni - povem vam, da ne boste prvi, ob ka-
terem mi je roka zdrsnila.

Bucek: O jej! Žan bo tepen! (Žan naglo odide)

Meta: (Bucku) Morda ste vi, gospod, tako prijazni in vzamete sobo v
podstrešju?

Bucek: Kaj še! Prav zadovoljen sem s sobo in balkončkom.

Kovač: (vljudno) Prav neljubo mi je, da radi mene deložirate drugega
gosta... toda na potovanju je vsakdo sam sebi najbližji.

Bucek: Res je tako, zato pa ostanem!

Meta: Prosim vas, ta gospod je imel že sedem let to sobo!

Bucek: Osmo leto naj ima pa drugo.

Kovač: (nervozno) Ljubi gospod, ali mi hočete skaziti vse počitnice?

Bucek: Kaj me brigajo vaše počitnice! Stvar je popolnoma enostavna - so-
ba je moja, izročil mi jo je natakari!

Kovač: Ampak natakari ni bil pooblaščen od gostilničarke.

Bucek: Od natakarja vendar ne morem zahtevati, da se mi izkaže s pisme-
nim ~~potrdilom~~ pooblastilom! Ne ne, ljubi, gospod, najemno pravo
dobro poznam! Štiri hiše imam. Pripetilo se je pač že včasih, da
sem postavil kekega najemnika pred vrata, da bi pa najemnik z ne-

noj tako postopal... no, ta bi bila lepa!

Kovač: Častiti gospod, ako se hočete opirati na pravno stališče, vam povem, da to bolje razumem od vas. Kot jurist vam naznanjam, da sem sobo najel že pred osmimi dnevi (pokaže telegram) tu je pismena potrditev gospe gostilničarke... in s tem je sklenjena pravnoveljavna najemna pogodba, ki mi daje v tej sobi posestno pravico!

Bucek: Ž (razkačeno) Kaj takega pa še ne!

Kovač: (razburjeno nadaljuje) Upam, da me ne prisilite k nasilnim meram?

Bucek: (kliče v sobo) Malka - zakleni vrata!... Zdaj sem radoveden, kdo me spravi dol!

Kovač: Bomo že videli!

Bucek: Kaj pa, bomo že videli, pravim tudi jaz! Tu sem, tu ostanem - in če me zdražite, magari do Božiča.

Meta: Sedaj imam pa dosti tega prerekanja. Gospod doktor ima mojo besedo in besedo sem še vedno držala! Prosim vas lepo - zapustite radovoljno doktorjevo sobo.

Bucek: Kdo?

Meta: Vi!

Bucek: Jaz?

Meta: Da!

Bucek: Za nobeno ceno!

Meta: Bomo videli! (Kliče v kulise) Janez! Miha!

Bucek: Kaj bo pa zdaj?

Janez in Miha: (od desne) Kaj želite, gospa?

Meta: Znesita prtljago iz številke 4 sem dol!

(Janez in Miha odideta v hotel)

Bucek: (ogleduje nezaupno hlapca) Korenjaka pa sta!... Povem vam, če

ne morem imeti številke 4, tudi številke 5 ne maram in se sploh izselim.

Kovač: Dobro, vzamem obe sobi. (Meti) Radi tega ne boste škode trpeli.

Meta: Saj za to ne gre, gospod doktor.

(Za odrom je čuti močno trkanje na vrata v prvem nadstropju)

Amalija: (za odrom) Oroslav, vrata nam vlonijo!

Bucek: Torej se umaknem sili! Ampak pritožim se. (K vstopajoči Tilki)
Tilka, ne hodi gor, ta gospod te je izgnal iz tvoje sobe.

9. nastop

Prejšnji, Tilka-

Tilka: Ni mogoče!

Bucek: Odjenjati mi sicer ni bilo treba - ampak da bi se prepiral s tem gospodom, za to smo pa le še previsoki! Zdaj je še gostilničarka poslala svoje hlapce na pomoč... Pojdimo, Malka! (Odide v sobo)

Kovač: (v zadregi) Oprostite gospodična, je to res vaša soba?

Tilka: Seveda. In vi ste me izgnali iz nje.

Kovač: Kaj še - v največji zadregi sem - niti slutil nisem, da vi - vaš gospod oče je vedno govoril o svoji sobi in ker sem imel starejšo pravico...

Tilka: Ah, vi ste jo že najeli?

Kovač: Da. Nepričakovani odpor vašega gospoda očeta me je izzval, da sem se skliceval na svojo pravico - toda mlade dame še nikdar nisem izgnal iz svoje sobe... menim namreč, da mi niti na um ne pride, da bi nasproti mladi dami... skratka, razume se, da se vam umaknem.

Tilka: Ne vem, ako smem sprejeti... ker ste, kakor se mi zdi, z mojim očetom...

Kovač: Prosim vas, gospodična, ne osramotite me. Ne imel bi tam gori več mirnega trenutka!... Prosim... sprejmite jo!

Tilka: Vsekakor ste zelo ljubeznivi. Prav lepa hvala!

Bucek: (v plašču, z ročno prtljago, iz hotela) Tako, zdaj smo pa tu.

Amalija: (za Buckom, obložena s prtljago) Prinesite kofer dol!

Tilka: Saj ni treba! Gospod je tako prijažen in nam odstopi sobo.

Bucek: Zakaj tega niste takoj povedali? Torej ste vendarle uvideli, da imam prav?

Kovač: (smehljaje) Tega ravno ne... toda, ker vaša gospodična hči... kratkomalo, jaz odstopam.

(Janez in Miha se prikažeta z velikim kovčegom na podstavku ob stopnicah)

Bucek: (Janezu in Miki) Kofer gor!

(Janez in Miha odneseta s studom zopet kovčeg)

Tilka: Papa, zahvali se gospodu!

Bucek: Ne vem zakaj... Torej kot takten človek... (poda Kovaču roko)
Hvala vam!

Kovač: (mu stisne roko) Prosim, prosim!

Bucek: (po kratkem odmoru) Igrate preferanco?

Kovač: Igram.

Bucek: (Amaliji) Pravzaprav ljubezniv človek! (Kovaču) S kom imam čast?

Kovač: Doktor Fran Kovač.

Bucek: (razburjeno) Kovač?!

Kovač: Advokat iz Ljubljane.

Bucek: To ste vi? (Kliče v hotel) Miha, kofer dol!... Mi se izselimo!

Tilka: Papa... kaj pa je spet?

Bucek: Veste, kdo sem jaz? Ožoslav Bucek!

Kovač: (pomišlja) Bucek?

Bucek: Da! Bucek contra Jerina!

Kovač: A, vi ste mož „narodnega mila“?

Bucek: Da, jaz!

Kovač: Za Boga!

Bucek: In z vami da bi živel v istem hotelu in se venomer spominjal svoje

jeze? Rajši na skodenj!

Tilka: Ah, papa, tu je tako lepo!

Kovač: Pomirite se, gospodična! Če je vašemu gospodu papamu srečanje z menoj tako zelo nemilo - in tega mi v resnici ne morem zameriti - tedaj pa se preselim jaz v drug hotel.

(Janez in Miha se zopet prikažeta na stopnicah s kovčegom)

Bucek: To je druga! (Hlapcema) Potem pa kofre gor!

Meta: (je zopet nastopila) Kaj je to? (Kovaču) Vi nočete ostati v moji hiši? No, tu imam pa tudi jaz nekaj besede. Sami ste dejali, da je pravoveljavna najemna pogodba med nama. Zdaj se jaz na to sklicujem! Še tega nam je treba, da bi vi, ljubi gospod doktor, stanovali v drugem hotelu! O tem ne more biti niti govora! Vi ostanete tu! (Odide)

Kovač: (v zadregi, skomigne z rameni) (Tilki) Gospodična, zdaj vidite...

Bucek: (zakliče Janezu in Mihi) Dobro! Halo! Kufre dol! In pri tem ostanite! Pojdi Malka, poiščeva si drug hotel, ti, Tilka, pa straži med tem našo prtljago!... Ta bi bila lepa! Prišel sem se zabavat, zdaj naj mi bo pa vedno za petami človek, ki me je tri leta mrcvaril in dražil. Kaj mi koristijo najlepše gore? (Kovaču) In še preferanco naj igram z vami? No, ta bi bila lepa! (Odide z Analijsko)

(Janez in Miha prineseta kovčeg zopet dol ter ga postavita sredi odra, potem si otrmeta pot s čela in odideta)

10. prizor

Kovač, Tilka.

Kovač: Kako more biti vaš gospod oče tako jezen name?

Tilka: Ste ga že hudo užalili! Kolikokrat sem ga slišala zadnja leta vzdihovat: „Ta doktor Kovač - temu bi rad povedal svoje mnenje!“

Kovač: No, to zabavo si je danes privoščil! Ne razumen pa, da mi osebno zameri.

- Tilka: Temu se čudite?
- Kovač: Pobijal sem samo njegovo zahtevo, ne pa njegove osebe in končno mi je tudi sodnik pritrdil.
- Tilka: Saj ravno to vam najbolj zameri!
- Kovač: Si lahko mislim.
- Tilka: Najbrž niti ne veste, kaj ste nam vsem napravili s svojo trdovratnostjo! Kadar je prišla kaka listina od vas, je bil v naši hiši nesrečen dan. Celo kuharica je že dejala, če je videla papana jeznega: Naš gospod so gotovo dobili pismo od doktor Kovača!
- Kovač: V vaši hiši sem tedaj zelo priljubljen!
- Tilka: Ah - vas še veseli, da ste mojega ubogega očeta tako ugnali?
- Kovač: Poklic advokata; kaj hočete, gospodična.
- Tilka: Potem vam moram reči, da je to zelo žalosten poklic. Samo od prepira drugih ljudi živite.
- Kovač: Seveda! Saj poznate pregovor: „Kjer se dva prepirata, tretji žanje“! In tretji je advokat! Če bom pa zopet vodil kako tožbo zoper vašega gospoda očeta, se potrudim, da jo zgubim! Boste potem zadovoljni?
- Tilka: Oh prosim vas, vi ste storili le svojo dolžnost!
- Kovač: Dokazal ^{bi} ~~vam~~ vam pa le rad, da nisem tak nestvor, kakor mislite, kajti odkritosrčno ~~moj~~ veseli, da sem se seznanil z vami.
- Tilka: (lahko odklanjaje) No, gospod doktor...
- Kovač: Vas ne, vem! Ampak to že še pride, zanesite se. (Odide v hotel)

11. prizor

Tilka, Bucek, Amalija. Pozneje Meta in Peter.

- Bucek: Ta je lepa! Vsi hoteli so zasedeni. Nikjer nobene sobe.
- Amalija: Trudna sem, da me komaj noge neso. (Sede na desno stran kovčega)
- Bucek: (Tilki) Kaj pa zdaj?
- Tilka: Kar hočeš, papa! (Sede na levo stran kovčega)

Bucek: No, zdaj se pa še ta kuja! Kaj morem jaz za to? (Sede sredi kovčega) Moj Bog, raje bi bili šli v Toplice, kot da sedimo tukaj kakor trije jogri.

(Iz daljave se čuje grom, med tem ko so oblaki že preje oder nekoliko zatemnili)

Sveta nebеса, kaj pa to?

Amalija: Grni, nevihta bo.

Bucek: Samo tega nam je še manjkalo! (Stegne roko) Strela božja, že kaplja!

Amalija: In jaz v moji lahni obleki! (Odpre dežnik)

Tilka: Jaz tudi. (Odpre svojo rdečo kmečko marelo)

Bucek: Tukaj je menda večer dež. Nekaj strašnega! (Odpre dežnik. Slišati je, kako prši dež ob dežnike. Po malem odmoru, med katerim sede vsi trije elegično na kovčgu z odprtimi dežniki) Res imenitna poletna zabava!

Meta: (Petru) Naglo obrnite mize.

Peter: (nagne mizo proti ospredju ter jo postavi z naslanjalom klopi, katero itak obrne proti ospredju, tako da je videti, kako kaplja dež od mize in klopi)

Bucek: Čujte, ali kmalu pojenja dež?

Meta: Prav kmalu ne. To je naš znani pohlevni dežek, ki traja najmanj 48 ur.

Bucek: No, tedaj smo za dva dni preskrbljeni!

(Dež močnejši; vidi in čuje se, kako grgra iz žleba, ki stoji pred hišo) Kako lepo pada! (Mal odmor) Tega nam je bilo treba, ko imamo na Dolenjskem tako lepo stanovanje! Osem sob z vsemi pritliklinami! Zdaj stanuje naša dekla v njih! Tej se godi!... ~~Manx~~
~~Manx~~

Z A S T O R .

DRUGO DEJANJE

(Ista dekoracija, zopet zoren jutranji svit.)

1. prizor

Pepca, Žan.

Pepca: (urezava z grmičevja cvetlice ter jih polaga v košarico)

Žan: (iz hotela) Za božjo voljo, kaj pa delate, Pepca?

Pepca: Rože trgam.

Žan: Kako si predrznete? Kdo vam je dovolil?

Pepca: Gospa mi je ukazala.

Žan: Gospa? Najlepše rože? Ima kdo god?

Pepca: Kaj jaz vem! Mar ni je.

2. prizor

Pepca, Žan, Meta. Za tem Liza.

Meta: (privesla s čolničem; v lepi narodni noši) Tako, doma smo.

Žan: Klanjam se, gospa!

Meta: Žan, pomagajte mi!

Žan: (priveže čoln k balustradi) Prosim, gospa.

Meta: (pokaže v čoln) Te stvari v kuhinjo.

Liza: (od desne) Ste vse dobili, gospa?

Meta: Vse! Pa ta draginja! - Neverjetno! (Ji da mrežo z ribami) Tu so ribe. Klini in sulci.

Liza: A postrvi?

Meta: Jih nisem dobila. Kar kline dajte za postrvi, tega tako nihče ne opazi. (Stopa iz čolna)

Liza: (jeklje iz čolna) Kaj je pa v tej košari?

Meta: Jagode. Vsak dan morajo biti. Gospod dr.Kovač jih ima zelo rad.

Žan: (v stran - jezno) Seveda! - Gospod dr.Kovač!

- Meta: Zapomnite si, Liza - kadar naroče za gospoda dr. Kovača jedila, napravite še enkrat večjo porcijo.
- Liza: Že vem, gospa. Kakor lansko leto. (Odide s stvarmi zadaj na desno)
- Žan: (zase) Da se pošteno nabaše, gospod doktor.
- Meta: (sname klobuk) Toplo je danes.
- Pepca: Tu so cvetice, gospa.
- Meta: Ž Daj jih sem. Sama jih zvežem. (Sede na levi k mizi in veže šopek) (Pepca odide na desno)
- Žan: Prosim gospa, za koga pa bo ta šopek?
- Meta: Boste že videli!
- Žan: (razburjeno) Si lahko mislim... Oprostite gospa, govoriti moram z vami važno besedo!
- Meta: Se je kaj posebnega zgodilo?
- Žan: Še ne, ampak lahko se - Govoriti moram z vami, dokler ni prepozno!
- Meta: Bolje bi storili, da se poprimete svojega dela, kot da tratite čas s praznim blebetanjem.
- Žan: Ne, ne, gospa. Važno naročilo imam za vas, zelo važno. Veste o kom se mi je sanjalo nocoj? O vašem ranjken možu.
- Meta: Saj ga niti poznali niste!
- Žan: Zato se mi je pa predstavil! „Žan,“ mi je dejal, „ti si prvi natakar „Pri Belem konjičku“ in odgovoren si za vse, kar se zgodi v hotelu! Pojdi torej k moji ženi, sporoči ji moj pozdrav in reci ji, naj takoj neha gledati za tistim gospodom doktorjem. Ljudje že jezike brusijo in to se ne spodobi. Tako ji povej!...“ Zdaj veste, gospa Meta, kaj vam je storiti.
- Meta: Vem. Prvega lahko odidete.
- Žan: Kaj? Odpovedujete mi?
- Meta: Če greste pa že prej, mi je še ljubše.

Žan: Ne pojdem. Tega vendar ne morem storit vašemu ranjkemu.

Meta: Ne vtikajte mojega noža v to zadevo! Spomin nanj ni je že tri leta svet in ostane tudi v naprej. Ni ga človeka, ki bi ni mogel le toliko očitati, kot je črnega za nohtom. Če se pa potrudim, da se ima kak drag gost pri „Belem konjičku“ kolikor mogoče dobro, tedaj to nikogar ne briga in vam ni treba prav nič jezika brusiti.

Žan: Prosim vas, gospa Meta, kaj pa brbljate? Mislite, da ne vem, kako je z vašim srcem?

Meta: Kako morete to vedeti?

Žan: (strogo) Kaj pa velikanske porcije - prosim? In najlepša soba, kar jih imamo? In na vse zgodaj že nakupovat, kar mu prija - gospodu doktorju! Vsak otrok vidi, kam pes tace moli.

Meta: Mogoče ga pa z velikimi porcijami pripravim, da ne vzame!

Žan: (razburjeno) On? Vas? Niti ne misli na to!

Meta: (posmehuje) To vam je gotovo zaupal?

Žan: Prosim vas, gospa Meta, ta vendar ni za Belega konjiča. Kaj pa razume o našem poslu? (Samoljubno) Sem sodi inteligenčen, izobražen človek, ki se je v svojem poslu priučil, ne pa takle doktor.

Meta: (koketno) Kje naj pa najdem takega?

Žan: Jaz vem zanj! In če mi ukažete: „pripeljite ga“, vam odgovorim: prosim - je že tukaj!

Meta: Vi ste pa res prijazni. Bom pa malo prenišljala o tem.

Žan: Oh, da, storite to, gospa! Odpoved pa, kaj ne...?

Meta: Je preklicana. Saj tako trapastega natakarka ne bi našla več.

Žan: A te cvetlice?

Meta: Dam vam!

Žan: (veselo) Res?

Meta: Da jih nesete gospodu doktorju Kovaču.

Žan: K a j ?

Meta: (energično) Ampak takoj!

Žan: Tega ne storim, pa če bi moral še danes od hiše! Kaj takega ne morete zahtevati od mene! Tu sem natakar, samo natakar; da bi prenašal ljubavna darila - tega pa ne! To se ne strinja z mojim natakarskim dostojanstvom!

Pikolo: (med vrati obednice) Žan - prosim plačati!

Žan: Takoj! (Brzo v obednico)

3. prizor

Meta, Kovač.

Kovač: (na balkonu) Dobro jutro, gospa Meta!

Meta: Bog daj, gospod doktor! U, kakšen zaspane ste!

Kovač: Pomislite, da pozimi nisem skoraj nič spal.

Meta: Seveda, v Ljubljani je pozimi živahno in zabavno.

Kovač: Povejte no, gospa, kako se je včeraj končalo z gospodom Buckom in njegovima damama?

Meta: Dani sta na podstrešju.

Kovač: In gospod Bucek?

Meta: Strašno je godrnjal. Potolažil se je šele, ko je bil popolnoma premočen. Gospod s številke 10 je moral nenadoma odpotovati, pa sem ga tja vtaknila. To vam je sitnež!

Kovač: (se smeje) Kako lepe rože imate!

Meta: Vaši sobi so namenjene. Pokažite, če znate dobro loviti! Ena - dve - in (mu vrže šopek na balkon) -

Kovač: Tri! (Vjame šopek) Kako krasen jutranji pozdrav! Takoj se revanširam! Pokažite zdaj vi, kako znate loviti... Ena - dve - in (ji pošlje z roko poljub) tri - ali ga imate?

Meta: (nekoliko sramežljivo) Škoda!... Mimo je zletel!

Kovač: Potemtakem mi ne preostaja drugega, kot da ga osebno izročim. Oprostite za trenutek! (Odide v sobo)

4. prizor

Meta, Zaletel, Olga.

Zaletel: (iz hotela, z leve) Pojdi, Olga, zajtrkujeva tu doli!

Olga: Kakor želiš, dragec.

Meta: Želite čaja ali kave?

Olga: To je prav vseeno.

Zaletel: In prosim, pošljite nama tudi račun.

Meta: Ali že odpotujete? Saj naše lepe okolice niti videli niste!

Zaletel: Nama je prav vseeno.

Olga: (Meti) Zelo prijetno je bilo pri vas. (Odide z možem v obednico)

Meta: No, s tem priznanjem se mi ni treba ponašati!

5. prizor

Meta, Turist, vodnik Matevž.

Turist: (iz hotela, jezno) To je lep red! Puste me do osmih spati! Kje neki tiči vodnik?

Meta: (kliče v kuliso) Matevž! Kje pa ste?

Matevž: Želite, gospa?

Turist: Človeče, zakaj me niste ob treh zbudili?

Matevž: Gospod, saj sem vas zbudil! Dvakrat sem butnil ob vrata, pa še kako!

Turist: Ob katera vrata ste pa butali?

Matevž: Kakor ste mi naročili, na vrata številka 10.

Meta: Gospod stanuje vendar na številki 14. Niste dobili mojega listka?

Matevž: Listek sem že dobil - ampak, ko ne znam brat!

Turist: Torej moram v najhujši vročini na Triglav! Nič za to. Gori moram! Alo! (Odide naglo z vodnikom)

6. prizor

Bucek, Meta.

Bucek: (iz hotela) No, ta je pa lepa! Rad bi vedel, zakaj vašo gostilno

tako hvalijo!

Meta: Ali niste zadovoljni s sobo?

Bucek: To luknjo imenujete sobo?

Meta: Majhna je sicer, zato ima pa krasen razgled.

Bucek: Kaj razgled, ko pa ni mogoče spati pri takem šumu. In ko sem končno vendarle zatisnil oči, začne nekdo strahovito butat ob moja vrata in zahtevati, naj vstanem in grem na Triglav. Pomislite, ob treh zjutraj!

Meta: (se smeje) Ježeš, to je bil Matevž; oprostite, bila je pomota!

Bucek: Hvala lepa za tako pomoto. Komaj ta tepec odide in se obrne na drugo stran, začne pa petelin pet... No, takega petelina še nisem slišal. Naposled so pričeli še ptiči na drevju cvrčati - -

Meta: To je vendar jutranji koncert!

Bucek: Kadar želim poslušati koncert, grem v Ljubljano v Glasbeno Matico, ne pa na Gorenjsko.

Meta: Seveda, ako vas ne veseli ne priroda, ne lepi razgled, ne prepevanje ptic, potem, oprostite mi, gospod Bucek, res ne vem, čemu ste prišli semkaj!

Bucek: Jaz tudi ne.

Meta: Vam sploh nič ne ugaja! Vse grajate! Gore so vam previsoke, jezero pregloboko; ako si je solnce, vam je pretoplo - če je pa senca, vas zopet zebe - -

Bucek: Res je, ampak to ni moja krivda!

Meta: Čigava pa. Ampak nič zato, kar tu ostanite in šetajte pridno krog jezera, videli boste, kako se vam priljubi naš kraj. Pri odhodu mi prav gotovo porečete: „Pri vas sem se dobro imel - k vam zopet pridem - pozdravljeni, na svidenje.“

Bucek: No, to sem pa radoveden.

7. prizor

Prežnja, Tilka.

Tilka: Papa, tetka hoče s teboj govorit.

Bucek: Ni mogoče, ljubo dete. Moram krog jezera. Z Bogom! (Naglo odide na levo)

Meta: (Odide smeje v hotel)

Tilka: (se smeje) Kaj pa ima, gospa?

8. prizor

Tilka, Kovač.

Kovač: (nastopi z razprostrtimi rokami proti Tilki) Tako, tu sem, gospa Meta. (Spozna Tilko, onahne naglo z rokama) Ah, pardon - mislil sem, da je naša ljubezniva gostilničarka...

Tilka: (hladno) Prosim, prosim!

Kovač: Smem porabiti priliko, da vam želim dobro jutro?

Tilka: Dobro jutro... (Se obrne v stran)

Kovač: (v zadregi, po kratkem odmoru) Kako prijazno je tu...

Tilka: Da... (Gre v ozadje)

Kovač: Dovolite za trenutek, gospodična?

Tilka: (se obrne) Želite?

Kovač: Povedati vam moram nekaj.

Tilka: Vi - meni?

Kovač: Da. Ko ste sinoči tako naglo zbežali, kar sem, res globoko obžalujem, jaz zakrivil, ste pozabili dragocen predmet.

Tilka: Tako?

Kovač: Najdeno dragocenost bi vam bil moral pač že včeraj vrniti, ampak nisem se mogel ločiti od nje.

Tilka: Ne vem, kaj bi moglo to bit.

Kovač: (ji pokaže rokavico) Ta rokavica.

Tilka: To vendar ni dragocenost.

Kovač: Zame je. Niti ne veste, kakšno čarobno silo ima takale majhna,

nežna damska rokavičica. Vso vašo dražestno prikazen mi je v duhu pričarala, vso vašo nežnost in ljubkost.

Tilka: (odklanja) Prosim, gospod doktor!

Kovač: O, tudi vaša odklanjajoča strogost je prešla na rokavico. Videti bi jo morali, kako je ležala na mizi in kazala s stegnjenim kazalcem proti vratom - veste, kakor roka na kačipotu; kakor bi mi hotela zaklicati: Vsilil si se v ta prostor, zgubi se odtod! Niti ne slutite, kako me je mučila. Končno mi ni preostalo drugega, kot da sem jo položil pod svoje zglavje.

Tilka: (smeje) Oh, uboga rokavica!

Kovač: Hvala Bogu, da se zopet smejete! Torej niste več tako hudi name, kakor sinoči?

Tilka: Prosim, na tem se ni nič izpremenilo.

Kovač: Upam, da se hudujete samo na advokata, ne pa na človeka?

Tilka: Odkrito rečeno, tudi na človeka. Človek ne bi smel nikoli dovoliti advokatu, da je mojega papana tako mučil.

Kovač: Glede tega vam, gospodična, dokažem lahko svoj odkritosrčni kes in svoje poboljšanje. Odkar sem vas prvič zagledal, sem resno in veliko premišljal, kako bi najlažje nemili spor mirnim potom poravnal in še danes poskusim svojo srečo pri gospodu papanu.

Tilka: To je sicer zelo lepo - dvomin pa, da bi bili ravno vi pripravi za ta posel pri mojem očetu. Gotovo ste že opazili, da ste mu precej antipatični.

Kovač: To me ne straši. Z isto gorečnostjo, s katero sem vodil vojno, dosežem tudi mir.

Tilka: Če se vam to posreči...

Kovač: Mi izročite mandat?

Tilka: Z največjim veseljem.

Kovač: Opozoriti vas moram še na nekaj. Kadar namreč mi advokati prevza-

meno kako novo zadevo, tedaj je običajno, da dobimo majhno predplačilo.

Tilka: Kakšno predplačilo?

Kovač: Gospodična, podarite mi to rokavico.

Tilka: Z veseljem, samo poprej moram vprašat teto - rokavica je namreč njena.

Kovač: (razočaran) Tetina? To bi bil moral vedeti! (Natakne si veliko rokavico na desno roko ter jo dvigne s komično prepadenostjo) In to rokavico sem položil pod zglavje. (Da Tilki rokavico) Lepa hvala!

Tilka: Tedaj pa, zbogom, gospod doktor! (Stakne mu rokavico z roke ter mu ponudi roko)

Kovač: (ji poljubi roko) Gospodična... vidite, malo predplačilo sem torej vendar dobil.

Tilka: Na svidenje! (Odide v hotel)

9. nastop

Kovač, Bucek, Tine. Pozneje Pikolo.

Bucek: (od leve zadaj, Tinetu) Ne, ljubi prijatelj, s svojim mijavkanjem me ne ujamete več!

Tine: (z Buckom od leve) Lepo prosim, gospod! Samo par krajevarjev!

Bucek: Tudi ficka ne! Odslej dajem vašemu konkurentu, onemu tam.

Tine: A tistemu?

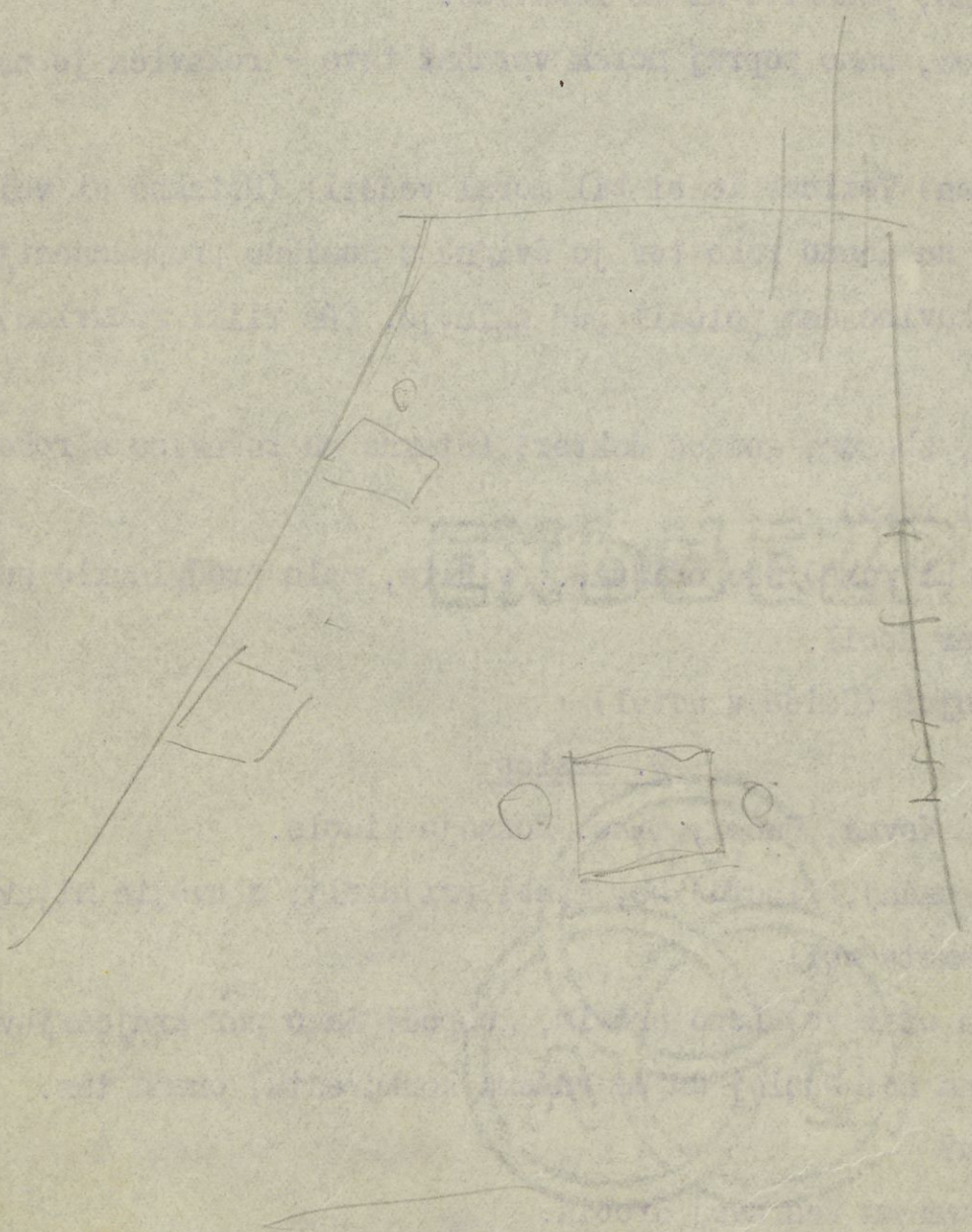
Bucek: Da. Dal sem mu ves svoj drobiž.

Tine: No, potem pa lepa hvala. Saj je moj sin. (Odide)

Bucek: Falot me je spet ujel! (Razkačen) Da bi ga sto - (se pomiri) Ne smem se jeziti - tu velja isto sredstvo, kakor če človeka komar piči: samo praskati ne - le ne jeziti se!

Kovač: (pozdravi Bucka) Dobro jutro, gospod Bucek!

Bucek: (premišljuje) Bog daj!

- Kovač: (gre k mizi na levi) Saj dovolite, da čitam tu svoje časopise?
- Bucek: (hladno) Prosim.
- Kovač: Jutranji zrak je tako krepilen - (se prikloni Bucku) in potem pa še tako ljubezniv vis-a-vis.
- Bucek: Tega bi o sebi ne mogel trditi!)Obrne stol in mu pokaže hrbet)
- Kovač: (zase) Začetek pač ni vzpodbuden.
- Bucek: (Pikolu) Čujte, prinesite tudi meni časopis.
- Pikolo: Želite Neue Freie Presse? - Slovenski Narod?
- Bucek: Dolenjskih novic nimate?
- Pikolo: Prosim, teh nimamo.
- Bucek: Za božjo voljo, kako pa potem zveste, kaj se godi po širokem svetu? Ta je pa lepa!
- Kovač: Vam smem jaz poslužiti? Časopise pošiljajo za mano.
- Bucek: Hvala! Tujih časnikov ne jemljem v roko.
- Kovač: Nič ne de! Vam bom pa jaz čital. (Sede k njegovi mizi)
- Bucek: Povejte mi, kaj pravzaprav želite od mene?
- Kovač: Odkrito povedano, spregovoril bi rad par besed z vami.
- Bucek: V kupčijski zadevi?
- Kovač: Seveda.
- Bucek: Saj veste, kje je moja trgovina. V pisarni me dobite od 9 do 4. Tam se oglasite, kadar bom doma.
- Kovač: Temu nadvse ljubeznivemu vabilu se vsekakor odzovem, ampak tako dolgo ne morem čakati.
- Bucek: Za božjo voljo, tukaj sem vendar na počitnicah! Privoščite mi vendar trohico miru!
- Kovač: Saj ravno k temu vam hočem pomoč. Tiče se vaše tožbe.
- Bucek: (ki mu zmanjkuje sape, obupno) Natakaj, spricer! S tožbo ste me že tri leta mrcvarili. Še nimate zadosti?
- Kovač: Oprostite, tožbo ste vendar s svojimi večnimi rekurzi sami zavlekli.

Bucek: Oprostite mi, da sem se nekoliko branil. Kaj ne, takoj začetkoma bi moral reči: Gospod doktor Kovač je drugega mnenja, kot jaz - prosim, gospodje sodniki, obsodite me!

Kovač: Vsekakor bi bili na ta način prihranili precej denarja.

Bucek: No, v vašo škodo ga menda nisem izgubil. Tako mastnega procesa ne dobite spet kmalu v roke.

Kovač: Saj sem vam hvaležen zanj, ampak med tem je že izšla odločba in vi ste v prvi instanci propali.

Bucek: Vem! Gospod, vi menda želite, da od same jeze znorim!

Kovač: Nasprotno! Predlagat vam hočem spravo!

Bucek: Vi meni?

Kovač: Jaz. Spoznal sem, da ste zelo ljubezniv in miroljuben mož...

Bucek: To je prva pametna, ki jo slišim iz vaših ust.

Kovač: (nadaljuje) In takoj sem si dejal: „S takim možem, kakor ste vi, mora biti vendar možna poravnava na zdravi podlagi.“

Bucek: Na zdravi podlagi že, na zdravi, ampak --

Kovač: I nu, malo denarno žrtev boste že doprinesli.

Bucek: Jaz denarno žrtev? Naa.

Kovač: No, tu se bomo pa res lahko zjediniili.

Bucek: Ampak z menoj ne!

Kovač: Poravnava vendar obstoja v tem, da eden odjenja...

Bucek: Zakaj bi moral pa ravno jaz odjenjati?

Kovač: Moj Bog, ker ste vendar v prvi instanci propali.

Bucek: (vedno bolj razdražen) To ste mi že povedali... Natak... Še en spricer! (Po kratkem odmoru, nekoliko mirnejši) Gospod doktor, ne vem, če ste že opazili, da smo na letovišču. Tu sem prihajajo ljudje zavoljo zabave - jaz tudi - in ker si midva nisva v zabavo

Kovač: O prosim, gospod Bucek.

Bucek: (nadaljuje) - tedaj je najpametnejše, da sva si odslej popolnoma

~~tu~~ tuja. Jaz ne poznam vas, vi pa mene ne. - To je moj predlog o poravnavi.

Kovač: Ampak gospod Bucek - -

Bucek: Prosim, da popolnoma pozabite, kdo sem in kako se pišem. Tudi jaz pozabim, kdo ste vi. In zagotavljam vas že zdaj, da mi to ne bo težko. Adijo! (Mu obrne hrbet in sede k drugi mizi)

Kovač: Tu je vsak napor zaman.

10. prizor

Bucek, Kovač, Jerica.

Jerica: (iz hotela) Prosim - rekomandirano pismo iz Ljubljane za gospo-da Bucka.

Bucek: Kar sem dajte.

Jerica: (mu da receptis) Smem prošit legitimacijo?

Bucek: (podpiše receptis) Kakšno legitimacijo?

Jerica: Drugače Vam ne smem izročit pisma.

Bucek: Dovolite, kdo pa jemlje „pos“ s seboj, če se pelje par štacij daleč na kmete.

Jerica: Saj zadošča, če vas kdo pozna. Morebit je gospod doktor Kovač tako prijazen? (Kovaču) Poznate tega gospoda?

Kovač: Obžalujem, ne poznam ga!

Bucek: (poskoči) Mene ne poznate? Veste kaj - -

Kovač: Prej sem pač poznal nekega gospoda Bucka, ampak ravnokar mi je izginil docela iz spomina.

Bucek: No, ta je lepa.

Jerica: (zmigne z rameni) Potem pa obžalujem - -

Bucek: Ampak če vam rečem, da pričakujem to pismo z največjo nestrpnostjo - -

Jerica: Predpisi so predpisi - -

Bucek: Potemtakem ni druge pomoči - (stopi h Kovaču s komično formal-

nostjo) Dovolite mi, da se vam spet predstavim - Oroslav Bucek je moje ime.

Kovač: Me zelo veseli, slišal sem že o vas. (Se predstavi) Doktor Fran Kovač, (s posebnim poudarkom) advokat!

Bucek: Me veseli... Tudi jaz sam sem o vas že veliko slišal. Bodite torej tako prijazni...

Kovač: Prav rad. (Jerici) Ta gospod je Oroslav Bucek.

Jerica: (izroči pismo Buceku) Izvolite, prosim.

Bucek: Torej vendar! ~~izroči pismo Buceku~~ (odpre pismo. Jerica odide)
(Bucek je med tem prečital pismo, z velikim veseljem) Zadeva je torej razmotana, in ker sva se zopet seznanila - izvolite, sedite.

Kovač: Želite?

Bucek: Zdaj vam dokažem, da imam veliko modrejšo glavo, nego mislite, čeprav nisem advokat. (Mu pokaže pismo) Poznate to pisavo?

Kovač: To je pisava gospoda Jerine.

Bucek: Tako je. Predlagal sem mu namreč tudi jaz v najini zadevi poravnave in ravnokar mi naznanja, da je z mojim predlogom zadovoljen.

Kovač: Kaj pravite?

Bucek: Zdaj gre samo še za to, da zadevo diplomatično dokončamo.

Kovač: No, gospod Bucek, jaz nisem trmoglavec. Če se hoče moj klient poravnati z vami brez mene, bom pa vam pomagal.

Bucek: Res? Hočete?

Kovač: Prav rad. Vaši gospodični hčerki sem celo že obljubil.

Bucek: Saj za to ravno gre.

Kovač: (začuden) Za vašo hčerko? Oprostite, tega ne razumem... Kakšna zveza naj bo med vašo hčerko in vašim „narodnim nilom“?

Bucek: Ne veste, da ima gospod Jerina sina?

Kovač: Vem.

Bucek: Potem vendar vidite, kam pes tace moli. Ako se otroka seznanita in zaljubita, ju oženimo, in stvar je v redu. Vidite, tako si

mislim poravnavo jaz!

Kovač: Kaj pa gospodična hčerka?

Bucek: Ne ve še prav ničesar. Ko pride mladi Jerina...

Kovač: Ga pričakujete?

Bucek: Seveda! Vsak trenutek ga pričakujemo. Poslušajte, kaj mi piše stari. (Čita pismo) Odgovarjaje z obratno pošto Vašemu cenjenemu listu, odposlal ravnokar svojega sina na Vaš naslov, da se Vam predstavi. Smoter njegovega potovanja sem mu za zdaj še zamolčal, da se mlada popolnoma prostodušno seznani. Pričakuje vaših nadaljnih poročil, črta z odličnim spoštovanjem, I.C.Jerina. (Radostno) Jerinov slog je pesniški - -

Kovač: Njegova daljnovidnost pa naravnost proroška.

Bucek: Kaj ne? V gorah se taka zadeva kar sama zaprede.

Kovač: Gotovo... saj gore so pravzaprav zato na svetu.

Bucek: In vi, gospod doktor, lahko pri tem pomagате.

Kovač: Pri zapredku?

Bucek: Seveda. No - kako se vam zdi moj načrt?

Kovač: Sila duhovit.

Bucek: Poleg tega pa tako enostaven.

Kovač: In tako poceni. Stari Jerina mi da patent, jaz njegovemu sinu hčer - kakor na borzi: ponudba, sprejem in kupčija je sklenjena! Moj poklon, gospod Bucek. Meni bi to ne prišlo na misel.

Bucek: (ponosno) Saj sem tudi dolgo premišljal.

Kovač: Kaj pa, ako vaši hčeri mladi Jerina ne bi ugajal?

Bucek: Moj Bog, potem ji je treba lepo prigovarjati - -

Kovač: Prigovarjati? Dvomim, da to pomaga.

Bucek: (zaupno) Mislite, da so moji ženi malo prigovarjali?, preden me je vzela? Potlej sem bil pa vendar prav srečen. In če mi boste pomagali - -

- Kovač: Na kakšen način naj vam pomagam?
- Bucek: Predvsem morate pridobiti zaupanje moje hčerke.
- Kovač: To je moja goreča želja.
- Bucek: Potem ji morate kar se da na srce pihati.
- Kovač: To je seveda važno.
- Bucek: In na noben način ne smete prej odnehati, dokler ne poreče „da“.
- Kovač: Dobro. Toda, gospod Bucek, da to dosežem, morate ukreniti, da lahko pogostokrat govorim z vašo hčerko.
- Bucek: Dobro.
- Kovač: In nemoteno.
- Bucek: (glasneje) Dobro.
- Kovač: Teda j sem vam takoj na razpolago - in če se mi bogovi mili - - vaša hčerka se zaroči, preden zapustite ta kraj.
- Bucek: Torej vse v redu? (Mu ponudi roko)
- Kovač: (seže vanjo) Vse!
- Bucek: Ah, doktor - če se vam to posreči, dobite nagrado... nagrado...
- Kovač: Gospod Bucek! (Odklanja je)
- Bucek: Do smrti vas zalagam z mojim narodnim milom brezp... velikih stroškov. Dajte mi roko, doktor. Sicer ste advokat, ampak kljub temu imeniten človek.
- Kovač: Zahvaljujem se vam v imenu vseh svojih kolegov.

11. prizor

Bucek, Kovač, Tilka.

- Tilka: (iz hotela) Papa, pojdeš z mano na jezero? (radostno) Kaj vidim? Gospoda sta se spravila?...
- Kovač: Popolnoma.
- Tilka: (veselo) Kako se je to zgodilo?
- Kovač: Poven vam na jezeru! (Ji ponudi roko) Smem?
- Tilka: (omahuje) Papa, smem?

Bucek: I seveda. Kar pojdi z gospodom doktorjem. (Pogleda lokavo dr. Kovača) Pridem počasi za vama.

(Tilka odide s Kovačem)

Imenitno sem jo speljal! (Odide ponosno na drugo stran)

(Čuje se poštni rog)

12. prizor

Žan, Pikolo, Pepca. Za njimi drugi.

Žan: (pride iz hotela. Pikolo z njim) Pikolo, pozvoni, s pošto se je pripeljalo par tujcev.

(Pikolo zveni, potem odide.)

Pepca: (na levi, nasproti tujcem)

13. prizor

Koprivar, Minka, Jerina, Žan.

Jerina: (iz hotela, s kovčgom v roki) No, gospod Koprivar, da ste le vi s svojo hčerko pod streho.

Žan: Žal, vse je zasedeno.

Jerina: In jaz sem že pisma in brzojavke naročil senkaj. Ni še nič prišlo za Maksa Jerino?

Žan: Ne, prav nič.

Koprivar: (tipičen, skromen profesor) Kaj ne Minka, tu je pa lepo.

Minka: Da, papa.

Koprivar: (tiho) Povejte mi, gospod natakár - kako visoko sta najini sobi?

Žan: V drugem nadstropju.

Koprivar: V drugem... tako, tako. Nimate morda v tretjem nadstropju kaj prostega?

Žan: Prosim vas, hišica ima samo dve nadstropji in vaši sobi sta itak že pod streho. Prosim, popeljem vas gor.

Koprivar: Trematek! (Žanu nekoliko ob strani) Koliko staneta sobi?

Žan: Goldinar petdeset na dan s postrežbo in svečavo.

- Koprivar: Tako... tako... No, svečave ne rabiva, jo imava seboj.
- Jerina: (se smeje) Zelo praktičen potovalec.
- Koprivar: Ljubi prijatelj, skromen penzionist mora znat računat. Tedaj goldinar petdeset ali tri krone na dan, znese na teden deset goldinarjev petdeset, ali 21 kron... To bi šlo, kaj ne, Minka?
- Minka: Da, papa.
- Koprivar: Vzamem torej sobi za teden, in ako želite... (brska pri vratu ter izvleče listnico, katero ima navezano na traku in obešeno krog vratu) tudi takoj naprej plačam.
- Žan: Prosim, se prav nič ne mudi. (Mu vzame kovčeg iz rok) In vozni list za prtljago, prosim, bom jaz vse poskrbel.
- Koprivar: (pokaže kovčeg) To je vsa naša prtljaga.
- Žan: A tako, oprostite. (Odide na levo)
- Minka: (pocuka Koprivarja za suknjo) Papa! (Kaže gori)
- Koprivar: Kaj pa? A tako, najina soba! Že grem... (Jerini) Medtem se lahko kaj pomenite s svojo hčerko.
- Jerina: (ki hoče baš vzeti cigaro iz etuija) Prav rad! (Vtakne naglo cigaro nazaj)
- Koprivar: Prosim, prosim, kar kadite. Moja hči ima to zelo rada.
- Jerina: (mu ponudi etui s smotkami) Ako vam drago?
- Koprivar: Ne, ne, hvala! Temu sem se odvadil. Na korist potovanju! (Odide)
- Jerina: Škoda, da si moram poiskati drug hotel. Upam pa, da naše znanje radi tega ne bo trpelo... seveda, ako je vaš gospod oče s tem zadovoljen.
- Minka: Ah, da!
- Jerina: In pa, ako vi ne ugovarjate.
- Minka: O ne!
- Jerina: Prav veseli me, da mi je dovolil vaš gospod papa, da se smem

z vami zabavati. Kaj? (Ko je zaman čakal odgovora) Lahko se prav pošteno pomeniva. (Jo gleda vprašuje)

Minka: (molče prikima)

Jerina: (nekoliko zmešan radi njene bojazljivosti) Prava sreča je, da sem se tako slučajno seznanil z vašim gospodom očetom. Tako ljubezniv gospod!

Minka: (ljubeznivo) Ah, da!

Jerina: (po malem odmoru) Kako je o vsem poučen! Pripoveduje, kot da bi že bogve kolikokrat po teh krajih pobval. Tu na desni je Ljubelj, tam na levi Triglav... da! (Čakajoč nadaljevanje pogovora, nadaljuje v zadregi) In na levi Triglav! (Odmor. V zadregi) Vas gotovo ne zanimajo naravne lepote, kaj ne?

Minka: Oh ne!

Jerina: Potem mi pa za božjo voljo povejte, zakaj tako prikrivate svoje veselje. Ali ste vedno tako molčeči?

Minka: Ah da!

Jerina: Tako modre, živahne oči imate! Stavil bi, da umete inenitno zabavati.

Minka: (odklanja je) Oh ne!

Jerina: In prav lep glas imate! To se mi zdi pri krasni ženski najvažnejše! Zadnjič sem doživel nekaj tako smešnega, ne, to vam morem povedati. Pri obedu mi je sedela nasproti dama, krasna, čudovita - dokler je molčala. Ko pa je spregovorila par besed, ne je takoj minilo. Pomislite, šušljala je. (Kopira damo, šušlja, jezik se mu zaletava) „Prosim vas steklenico seltarske vode“. Rečem vam, to je bilo tako komično! S servijeto sem si moral tiščati usta, da sem prikril smeh.

Minka: (razburjeno, močno šušlja) To je bilo grdo od vaš! Šram bi vaš moralo biti, šmejati še temu.

Jerina: (osupnjen) Gospodična!

Minka: Šedaj ražumete, žakaj šem tako molčeča. Jaž namreč tudi šušljam.

Jerina: (v zadregi) Zdi se mi, da!

Minka: Žato pa rajši ne govorim š tujimi ljudmi. Bolje je, da me imajo ža neumno, kakor da bi še mi šmejali.

Jerina: Oprostite, kdo bi bil tako brez takten?

Minka: Ah, kolikrat šem opažila, kako šo šš goštje žakrivali ušta š šervijeto - (žoka) Kaj morem jaž žato!

Jerina: Gospodična, nučite se brez vzroka. Ravno ta mala napaka, ta srčkana napačica vam imenitno pristojta. Misлити si ne morem, da bi drugače govorili.

Minka: Jaž šem pa že toliko pretrpela žavoljo tega. Moj Bog - šaj tudi gošpodje nišo brež komičnih šlabošć. Če je na primer kateri tako nerođen, da še ob vsako šlamico špodtakne ali pa če ima še prav mlad mož popolnoma plešašto glavo, gladko in okroglo kakor bilardška krogla, še človeka tudi šmeh poloti.

Jerina: Hvala Bogu, gospodična, zdaj sva kvit. (Sname klobuk in videti je, da je že popolnoma plešast)

Minka: (prestrašeno) Ah, ljubi Bog!

Jerina: Prosim, kar smejte se, gospodična, jaz se bom smejal z vami.

Minka: Oproštite, še šanjalo še mi ni. Ampak dovolite, imenitno vam pristojta. Šploš si vaš ne morem drugačnega mišliti.

Jerina: Hvala vam.

Minka: Zdaj moram pa pogledat, kje je papa.

Jerina: Pojdeta danes še na sprehod?

Minka: Gotovo.

Jerina: Mi dovolite, da se vam pridružim?

Minka: Šveda. Nažnanim Vam po natakarkju. Na švidenje, gošpod Jerina! (Odide)

Jerina: (se prikloni in odkrije) Ljubezniva punca! (Dvigne visoko svoj

kovčeg) Da bi le že vedel, kje prenočim. Tu mora biti vendar še kak hotel.

14. prizor

Jerina, Meta, Tilka.

Meta: (Tilki) Ah, na planinah je krasno! Pojdemo te dni gori.

Jerina: (ju zagleda) Dve kmečki punci prihajata, ti dve povprašam. Pojdi-ta sem, punčki.

Tilka: Kako?

Meta: Govorite z nama?

Jerina: Seveda! Pojdi sem, Micka!

Meta: Micka?

Jerina: Ali Pepca - ? No, potem je pač tvoja prijateljica Micka.

Meta: (Tilki) Ježeš, misli da sva kmečki dekleti.

Tilka: (Meti) To je inenitno!

Jerina: Kaj pa šepčete?

Meta: (Tilki) Pustiva ga pri tem - to bo šala! (Jerini) Kaj pa želite, gospod?

Jerina: (Tilki) Poslušaj, punčka. Hočeš zaslužiti par krajcarjev?

Tilka: Tika naju.

Jerina: Seveda, saj je tu taka navada.

Meta: Dobro, se pa tikajmo.

Jerina: Tako brhki in lepi dekleti!

Meta: (ga dregne ob ramo) Oh, saj ni tako hudo.

Jerina: In zdravi! (Vščipne Tilko v lice, Tilka ga ušari po roki)

Jerina: (si gleda na roko) In močni! Pa ta obleka, to krilo!

Meta: Kaj pa češ pravzaprav?

Jerina: Povejta mi, kje je še kak hotel.

Meta: Ali ne stanujete „Pri belem konjičku“?

Jerina: Ne. Sploh se mi zdi ta hotel...

Meta: No, kakšen pa?

- Jerina: Starega, častitljivega učenjaka so vtaknili pod streho, zame pa sploh ni prostora.
- Meta: Je pač že vse zasedeno.
- Jerina: Poznam to. Kdor nima kovčega kakor grad, ga ne sprejmo - tega ne morejo tako oskubit.
- Meta: In vi mislite, da tu tako delajo?
- Jerina: To se ve! Gostilničarju „Belega konjička“ že povem svoje mnenje.
- Meta: Ta gostilna nima gostilničarja, ampak gostilničarko.
- Jerina: A zato je tak nered. Poznam take gostilne - gostilničarka se človeku prijazno smehlja in smehlja, pri odhodu pa najde vse te smehljaje na računu.
- Meta: Kaj ne poveste. (Jezno) No, potem so pa lahko veseli, da ne stvarujete „Pri belem konjičku“.
- Jerina: Saj tudi sem. Samo škoda, da me pričakuje tu neki gospod Bucek.
- Tilka: (veselo) Kdo? Bucek?
- Jerina: Ga morda znaš?
- Tilka: (smeje) Seveda ga poznam.
- Jerina: Kaj se pa smeješ? (Meti) Ta punca je menda malo prismojena. Ampak vse kaže, da je gospod Bucek sila ljubezniv človek, moj oče mi je pa dejal, da ga ni takega prepirljiveca.
- Tilka: Ni mogoče!
- Jerina: Je sam tukaj?
- Meta: Ne, s hčerjo.
- Jerina: Hči je tudi tu? - No, še tega je bilo treba!
- Tilka: Ali kaj vam je storila njegova hči?
- Jerina: Ah, lahko si jo predstavljam. Bo pač taka puščoba, kakor so dekleta iz višje dekliške šole.
- Tilka: Saj taka nemara je! (Se glasno smeje)
- Meta: Vam bi bilo treba pa višje fantovske šole... (Se glasno smeje)
- Jerina: Zdaj se pa še ta smeje! Punci, ali sta prismojeni? (Smeje se

tudi on. Vsi trije se grohotajo) No, zdaj mi pa pokažite kak drug hotel.

Meta: (ironično) Dovolite, da vam nesem kovčeg?

Jerina: Ni potreba, to bo tale stari naredil. (Bucku, ki prihaja) Čujte, stari, nesite mi prtljago do hotela.

15. prizor

Prejšnji, Bucek, Kovač. Potem Žen.

Bucek: (od desne spredaj) Kaj?

Jerina: Saj ne bo zastoj.

Bucek: Ste znoreli?

Jerina: Pardon - ali niste...

Meta: (stopi med nju) Dovolite, da vaju seznanim. To je gospod Bucek iz Novoga mesta.

Jerina: Sveta nebesa!

Meta: (se prikloni) Jaz sem pa gostilničarka „Pri belam konjičku“.

Jerina: Lepa reč! (Jezno Tilki) Zakaj mi nisi tega povedala, ti trapa!

Bucek: Oprostite, moja hči ni trapa.

Jerina: Pardon, tega nisem vedel.

Tilka: Papa, ne jezi se. Gospod naju je le zabaval.

Bucek: Kaj, ta tepec vaju je zabaval?

Jerina: Dovolite -

Žan: (spredaj od leve) Gospod Jerina, mlada dama, s katero ste prišli, vas pričakuje!

Jerina: O, oprostite! (Naglo odide)

Bucek: Jerina! Dekleta si je pa seboj pripeljal!? - No, ta je lepa!

Z A S T O R .

T R E T J E D E J A N J E

Ista dekoracija. Ko se zastor dvigne, se čuje iz hotela oster zvok električnega zvonca, ki se po kratkem odmoru ponovno ponavlja)

1. prizor

Meta, Žan, Peter.

Meta: (jezno iz hiše) Kaj nihče ne čuje? Sedi vse na ušesih? (Kliče)
Žan! Peter!

Peter: (nastopi počasi od leve) Saj že grem.

Meta: Pa kako! Kakor polž! Ali ne bi bili tako prijazni in pregibali svoje nožice malo hitreje?

Peter: Vse, kar hočete, samo frčati še ne znam.

Meta: Če se ne podvizate, vas jaz naučim! Kakšna postrežba pa je to? Gostje imajo tudi svoje pravice.

Peter: (slabovoljno) Človek stori, kar more. - Če pa vidi, da z ničemer ne ustreže... Tudi Žan je že dejal, da mu tu ni več obstanka.

Meta: (Žanu, ki je baš vstopil) Kaj, to ste vi rekli?

Žan: Seveda sem rekel!

Meta: Torej prvi natakar ščuje goste proti meni - to imam prav rada.

Žan: Ker nas ves dan sekirate. Natakar je tudi človek.

Meta: Kdo pa je kriv tega?

Žan: Jaz ne. Vem prav dobro, kaj gospo Meto tako draži.

Meta: Nič drugega kot vaša zanikrnost.

Žan: O, ne. Veter piha od drugod - od tamle, z okenčka.

Meta: Zopet začenjate?

Žan: Da, da, gospod doktor Kovač gleda za drugo.

Meta: Kako morete vi to vedeti?

Žan: O prosim. To bi vendar vsak otrok precej zapazil, da se med

številko 4 in številko 15 nekaj plete.

Meta: To ni res!

Žan: Prosim - pa še naprej dvorite gospodu doktorju. Jaz tega ne bom več gledal - sem vam preveč naklonjen.

Meta: Res?

Žan: To bi lahko že zdavnaj opazili... Niste hoteli... Smejali ste se mi in me dražili. Zdaj me nič več ne veseli. (Odločno) Gospa Meta, jaz pojdem!

Meta: Kaj pa še - zdaj, sredi sezone!

Žan: Kjer gre za moje srce - tam se ne morem ozirati na sezono.

Meta: Ampak name bi se lahko ozirali.

Žan: Človek ne more biti plačilni natakár s tako globoko ljubeznijo v srcu. Včeraj sem se vštél za cel goldinar - (s poudarkom) in sicer v svojo škodo! - Kadar se plačilnemu natakárju kaj takega pripeti, je prav zadnji čas, da opusti ta posel. - Proč grem!

Meta: Žan, umirite se - midva sva vendar vedno lepo shajala.

Žan: Sva, ampak odkar so gotovši ljudje prišli v to hišo...

Meta: Inela sem vas za pametnejšega.

Žan: Potem ste se pa zmotili. - Jaz grem!

Meta: Na kolenih vas ne bom prosila. Če na vsak način hočete stran... pa glejte, da se zgubite!

Žan: Prosim, takoj! (Odide zadaj na desno)

Meta: Žan! - Ah, kaj! - Pa naj gre! (Sede jezna spredaj na levi)

2. prizor

Meta, Kovač.

Kovač: (po malem odmoru) Ho, gospa Meta - tako zamišljeni? - -

Meta: Ah, vi ste, gospod doktor? (Mu zre smeje v obraz) Saj ni nič!... Človeku marsikaj roji po glavi - - škoda besed.

Kovač: (ji lahko preti) Skoraj bi stavil, da vem, kaj imate v mislih.

Meta: (ga zopet pogleda) Ne verjamem.

Kovač: Ono tajno ljubezen, o kateri ste mi pravili pri mojem prihodu.

Ne veste, kako rad bi vam pomagal. Priznajte vendar - kdo je?

Meta: (zmaje z glavo) To bi zdaj itak nič ne pomagalo - vsega je konec!

Kovač: Aj, aj, ste ga nar odslovili?

Meta: Ah, tega niti počakal ni, kar sam je odšel.

Kovač: Kako to?

Meta: Ina pač drugo rad!

Kovač: A! To vas torej tako boli?

Meta: Ne bogve kako. Veste, jaz imam dobro kožo, rane se mi naglo celijo. Pri nas se zavoljo nesrečne ljubezni ne obiramo dolgo! - Če ne morem dobiti onega, ki ga imam rada, moram pač skušati imeti rada onega, ki ga lahko dobin. Brez moža pa ne morem bit v taki hiši.

Kovač: Samo pazite, da se ne pre naglite. - Kdo ve, če oni res ljubi drugo.

Meta: Res, res.

Kovač: Torej vam je to že pokazal? Brezobziren človek!

3. prizor

Meta, Kovač, Tilka, Žan.

Tilka: (zadaj od desne, Kovaču) Gospod doktor, greste z mano?

Kovač: (naglo k nji, neoziraje se na Meto) Drage volje!, gospodična! Toliko vam imam povedat! (Odide naglo s Tilko)

Žan: (zadaj od desne, s klobukom na glavi) (Kratko svetlo vrhno suknjo. V roki ima delavsko knjižico in naližno pero) Tako, tu sem. Svojih pet češpelj sem že zjutraj pripravil. Tu je moja poselska knjižica - prosim, da mi napišete odhodno spričevalo.

Meta: Mora biti to takoj? Kje naj tu pišem?

Žan: Prosim - (ji da naližno pero) sem vse sabo prinesel. (Položi na desno na mizo)

Meta: To se vam pa mudi! (Sede za mizo) No, posebno imenitno vaše spri-

čevalo ne bo.

Žan: To si lahko mislim. Saj vaše tudi ne bi bilo bolje, če bi ga jaz napisal.

Meta: (preteče) Žan!

Žan: In če me moj novi gospodar vpraša: „Čujte, zakaj ste pa bili tam tako malo časa? Kaj ste pa zakrivili „Pri belem konjičku“?, mu odgovorim: „Oprostite, jaz nisem kriv. „Pri belem konjičku“ bi bil rad ostal vse svoje žive dni. Hotel sem služiti gospe Meti pošteno in zvesto... prosim, napišite to v knjižico... hotel pošteno in zvesto služiti... Ampak to ni bilo mogoče, ker nisem dobil od nje nobenega priznanja... Prosim, napišite to v knjižico „ni dobil nobenega priznanja!“ In zakaj? Zato, ker je imela gospa gostilničarka „Pri belem konjičku“ oči le za gospoda doktorja Kovača. Tega nisem mogel več prenašati. Prosim, napišite tudi to v knjižico: „Vzrok izstopa iz službe – gospod doktor Kovač!“ – In zato sem šel prostovoljno, (se bori s solzami) čeprav mi sedaj ne bo nikjer na svetu več všeč, čeprav bom vedno in vedno mislil na gospo Meto, (jokaje) In na „Belega konjička“. (Z rastočo ginjenostjo) Prosim, napišite tudi to v knjižico.

Meta: (je že napisano) (Mu da knjižico) Tu imate knjižico!

Žan: Torej zbogom, gospa Meta, imejte se dobro! (Ji poda roko)

Meta: (mu da roko) Zbogom!

Žan: (gre par korakov, nato se vstavi, ginjeno) Prosim, ali vam smem včasih pisat?

Meta: Da, da, kar pišite.

Žan: Torej zbogom. (Gre pet korakov ter se zopet ustavi) In kadar me povede pot tod mimo, vas smem obiskat?

Meta: Seveda, kar pridite.

Žan: Torej zbogom!... In – kaj ne, da niste hudi name?

- Meta: Zdaj, ko niste več v moji službi, vam lahko povem - Da, huda sem na vas! Ne zato, ker ste mislili, da sem zaljubljena v doktorja Kovača. Ti moj Bog - mlada sem še, to bi ne bilo nič čudnega! Da ste pa le trenotek verovali, da sem tako zmešana in neumna, da ne vem, kje je moje pravo mesto, namreč v kuhinji in gospodinjstvu, zato sem huda na vas. Pa še kako! In če imam kaj v srcu, kar ne spada vanj, to že izrujem, pa naj še tako boli. To bi si bili morali misliti, da ste imeli le pičico zdrave pameti.
- Žan: (ginjen) No, če je tako... če je res tako... gospa Metka... čemu pa potem odhajam?... Potem pa lahko ostanem!
- Meta: Prosim - vi ste bili moj prvi natakak! Izročili ste mi knjižico - napisala sem vanjo svoje spričevalo. Kar prečitajte si ga.
- Žan: (resignirano) Vso knjižico ste mi skazili. (Čita) „Odpuščen kot prvi natakak radi nespodobnega vedenja. - (Govori vmes) Je že prav! (Čita) Angažiran za vse življenje kot zakonski mož.“ (Radostno) Gospa Meta, je to res? Se niste zmotili? Me hočete res za vedno? Za prvega natakakja? Ne... za moža, sem hotel reči...
- Meta: Saj je v knjižici zapisano.
- Žan: (pogleda v knjižico) Ježeš! - Meta, gostilničarka „Pri belem konjičku“! (Jo strastno objame) Moja si! Vedno moja!
- Meta: Ne kričite tako!
- Žan: Moram kričati! Kar je v srcu, mora na plano! Sicer mi raznese prsa! (Zavriska) Juhu! Moja Metka!
- Meta: Za boga, Žan, če kdo pride, če naju gostje vidiijo!
- Žan: (energično) Kot natakak sem ~~zmeraj~~ tolikrat gledal, kako se gosti poljubujejo - zdaj naj pa gosti gledajo, kako poljubuje natakak. (Jo poljubi)
- Meta: Ježeš, še nimate dovolj?
- Žan: Saj sem komaj začel! In zdaj boste šele videli, kako mi gre delo izpod rok! Zdaj me šele spoznate! Doli suknja! (Iztrga vrhno suknjo)

Frak ven! (Izdere frakove repe iz hlačnih žepov, kamor si jih je bil vtaknil) Zijali boste, kako vam bom vodil gostilno! Kako bom natakraje gonil! In to rečem že zdaj: Peter, ki je prej jezik otresal, mi mora prvi iz hiše!

Meta: Saj ste sami rekli, da je natakraj tudi človek.

Žan: Da, dokler sem bil natakraj! Zdaj sem pa gospod! Kadar zapovedujem, ne trpim najmanjšega ugovora!

Meta: Ježeš, skoraj se vas še jaz bojim!

Žan: Ne, ne, tebi se ni treba bat, Metka - živela boš kakor angelček v nebesih! To knjižico pa shraniva in ko ti jo o najini srebrni poroli zopet izročim, mi gotovo napišeš vanjo: „Pošten in zvest!“

Meta: (ginjena) Dal Bog!

Žan: Ljuba moja Metka! (Jo objame in poljubi)

4. prizor

Meta, Žan, Bucek, Koprivar.

Bucek: (nastopi od leve) No, ta je pa lepa!

Meta: (se iztrga) Ježeš!

Bucek: (Koprivarju) Kaj je bilo to?

Koprivar: Zdi se mi, da je bil to takozvani poljubček!

Bucek: Tudi meni se tako dozdeva! (Žanu) Vi poljubujete našo gostilničarko?

Žan: To ni gostilničarka - to je moja nevesta!

5. prizor

Koprivar, Bucek.

Bucek: Stari kompare, daj da se te ogledam! Kdo bi si bil mislil - - Starmujeva že teden dni v istem hotelu in šele zadnji dan zapazim, da je bil ta stari gospod nekoč deček, od katerega sem prepisoval svoje slovenske naloge! No, zdaj te pa ne izpustim! Danes zvečer imam majhno slavnost. (Skrivnostno) Med nama rečeno, najbrž zaročno slavnost.

Koprivar: Kaj mi ne poveš?

Bucek: In ti moraš bit zraven.

Koprivar: No, pa naj bo.

Bucek: Slišiš, kaj pa si pravzaprav?

Koprivar: Filolog.

Bucek: A tako... filolog... Učena glava, ki knjige piše.

Koprivar: Da, napisal sem tudi nekaj knjig - in reči smem, z dobrim uspehom. Moje prvo delo je doživelo že drugo izdajo. Toda glavno moje delo, to šele izide: „Zgodovina narodne pesni“, na tej knjigi pišem že dvajset let.

Bucek: Dvajset let - eno samo knjigo? Ta mora biti pa debela kot sveto pismo. Kdo pa čita take knjige?

Koprivar: Namenjena je samo majhnemu krogu, čita jo par učenjakov,

Bucek: A tako, potem si jo kupim tudi jaz.

6. prizor

Bucek, Kovač.

Kovač: (zadaj z leve) Vi ste tu, gospod Bucek?

Bucek: O, gospod doktor! (Diskretno) Torej z mojo hčerko ste svoj posel imenitno izvedli.

Kovač: Samo da ste zadovoljni, gospod Bucek.

Bucek: Ineti ste morali sila truda!

Kovač: Reči moram, da sem storil, kar je bilo v moji moči.

Bucek: Zato je pa dekletce popolnoma spremenjeno. Če sem ji preje govoril o možitvi, se mi je smejala v obraz, da niti končati nisem mogel. Zdaj me pa kar zamaknjena posluša.

Kovač: (veselo) Res?

Bucek: (zaupno) Še več vam lahko povem - Punca je zaljubljena.

Kovač: Ne mogoče.

Bucek: Zaljubljena, da kar brenči. Njen dnevnik je prej zmiraj okrog ležal. Zadnje čase ga pa skrbno zapira v kovčeg, ključek pa sa-

bo nosi. Kaj mislite, ko bi z njo kar odkrito govorili?

Kovač: Ne vem, če bi ne bilo prezgodaj.

Bucek: Čas hiti! Mladi Jerina jutri odide. Danes moramo reči odločilno besedo.

Kovač: No, če želite -

7. prizor

Bucek, Tilka, Kovač.

Tilka: (je nastopila že preje ter meče na balustradi ribam drobtine v jezero)

Bucek: (Tilki) Pojdi sem, ljubo dete! Povedat ti imam važne stvari.

Tilka: Meni, papa?

Bucek: Pravil sem ti že večkrat, da si v letih - -

Tilka: - ko mora mlado dekle misliti na možitev in tako dalje... Da, papa, to si mi že dostikrat povedal.

Bucek: No, in si o tem že resno premišljala?

Tilka: Sem, papa... (Pogleda Kovača) A ne vem...

Bucek: Ah, doktorja Kovača se ti ni treba sramovat.

Kovač: Nasprotno, gospodična! Celo prosim vas, da docela pozabite, da sva šele tako malo časa znana. Mislite si, da je poteklo od našinega prvega sestanka vsaj pol leta.

Bucek: (zase) Ta pa zna!

Kovač: Kaj ne da, po preteku pol leta smem že zaupneje govoriti...

Tilka: (tiho) Gotovo.

Bucek: (prigovarjaje) Seveda.

Kovač: Ako bi vam tedaj rekel: Ljuba gospodična, ustvarjeni ste kot nobena druga... da osrečite moža!

Tilka: Gospod doktor, kako pa govorite?

Kovač: Za boga, saj se poznamo že pol leta!

Bucek: Kaj pa!

Kovač: In ko bi vam dalje dejal: „Poznam moža, ki hrepeni po tej sreči“.

- Bucek: In ko bi ti jaz dejal: „Tega moža sem ti jaz izbral, njemu se lahko brezskrbno vdaš - boljšega sploh ne moreš dobit...”
- Kovač: In ko bi vam potlej jaz dejal: „Tu se sicer vaš gospod papa moti” -
- Bucek: Dovolite -
- Kovač: Mož ima celo mnogo napak in slabosti.
- Bucek: Ah, kaj to - -
- Kovač: Lahkoživec je, oster jezik ima in trdo butáco - -
- Bucek: (tiho Kovaču) Čujte, o butici rajši ne govorimo.
- Kovač: Ampak kljub tem napakam lahko zaupate njegovemu poštenemu obrazu.
- Bucek: In ako ti potem rečem: „Ustrezi mi ter reci „da” - kaj bi odgovorila?
- Tilka: Ljubi papa, tako nenadno je to prišlo, tako naglo... dovolit mi moraš nekaj časa... (s pogledom na Kovača) „Če želiš, papa... tedaj... (dihne) Da! (Sramežljivo odide)
- Kovač: (pade Bucku v široko razprte roke)
- Bucek: (zmagonosno) Doktor - to sva imenitno izvedla.
- Kovač: Mene je kar pogrelo.
- Bucek: Zdaj vem, pri čem sem.
- Kovač: Jaz tudi.
- Bucek: In kako izvrstno ste izrezali mladega Jerino - vsa čast!
- Kovač: Saj ste sami dejali, advokat...
- Bucek: Da, da, imenitni možje!... Da, gospod doktor! Torej o moji hčeri vemo, pri čem da smo. A mladi Jerina je še tu.
- Kovač: O tem ste lahko mirni. Tudi o tem mladem možu si boste v najkrajšem času na jasnem.
- Bucek: Mislite?
- Kovač: Kot pravni zastopnik njegovega očeta sem vendar njegov naravni zaupnik in sinoči sem ga vodil ob luninem svitu toliko časa po parku, da mi je popolnoma odkril svoje srce. Kar sem želel zve-

100.
deti, sem zvedel.

Bucek: No - torej?

Kovač: Zaljubljen je čez ušesa!

Bucek: Zakaj pa ne govori?

Kovač: Tako mlad mož še nima prave vaje v tem.

Bucek: Jaz kot oče vendar ne morem pričet. Ljubezniv sem ž njim tako da je kaj, ampak kar naravnost mi tudi ne morem reči: Gospod Jerina, izjavite se že vendar enkrat moji hčeri!...

Kovač: (ga prekine) Za boga svetega, le tega nikar. Bom že govoril, le brez skrbi bodite.

8. prizor

Bucek, Kovač, Jerina.

Jerina: (zadaj z desne) Gospod Bucek, prav osramotili ste me!

Bucek: Kako to, mladi prijatelj?

Jerina: Preveč skrbite zame. Šele včeraj ste mi poslali steklenico finnega konjaka, danes pa spet finih cigar. Razvajate me.

Bucek: Bežite no, bežite. Simasvojega starega trgovskega prijatelja - -

Jerina: Tudi moj oče vas zelo čisla, gospod Bucek.

Bucek: Čeprav sva imela pravdo?

Jerina: Moj Bog, saj ste jo vi zgubili.

Bucek: No ja, potem mi ne zameri več! Saj tako je prav. Zakaj ste pa vi tako molčeči napram meni?

Jerina: Kako to, gospod Bucek?

Bucek: Zakaj pa z mano niste šli na sprehod ob luninem svitu?

Jerina: Ob luninem svitu?

Bucek: Gospodu doktorju ste odkrili svoje srce - take stvari tudi jaz rad slišim.

Jerina: (Kovaču) Doktor! Vi ste me izdali?

Kovač: Pred gospodom Buekom nimam nobenih skrivnosti!

Bucek: Tudi vi bi jih ne smeli imeti.

Jerina: Da, ko bi bil svoje stvari gotov! Bogve, kakšen vtis sem napravil?

Bucek: Vi, z vašim sigurnim nastopom!

Jerina: (se prikloni) Hvala za poklon!

Bucek: Z vašo prijetno zunanostjo -

Jerina: (se odkrije) Preljubeznivo!

Bucek: (mu potisne klobuk zopet na glavo) Obdržite ga raje na glavi.

Jerina: Vidite?

Bucek: Seveda. (Dvigne Jerini nekoliko klobuk, a mu ga naglo potlači globoko na oči) Las nimate ravno dosti, ampak kaj zato. Najimennitnejši ljudje imajo največje pleše! Če ste zavoljo tega tako boječi...

Jerina: O, ne samo zato. Tudi pravih besed ne najdem zlepa.

Bucek: Človeče, ali niste še nobeni dami zaupali, da ste ji naklonjeni?

Jerina: Pač, nekoč na maskeradi. Ampak takrat sem spil poprej par kozarcev šampanjca za korajžo.

Bucek: Če ni drugega vzroka, poveznite še tu par kozarcev - Takoj vam pošljem steklenico šampanjca.

Jerina: Gospod Bucek, tega nikakor ne morem sprejeti.

Bucek: Nobenih pomislekov, ko gre za vašo srečo.

Jerina: Ginjen sem, gospod Bucek. Samo bogve, če bo moj oče s tem zadovoljen.

Bucek: Seveda bo. Vse sva pismeno uredila.

Jerina: Na to ste tudi že mislili? Kako se vam naj zahvalim. (Stisne mu roko) Skrbite zame, kakor bi bili moj drugi oče.

Bucek: To so besede! Pri tem ostanemo! Takoj vam pošljem šampanjca! (Odhajaje) Doktor Kovač, ste slišali? „Drugi oče“! Imenitno! (Odide v jedilnico)

Jerina: (Kovaču) Preljubezniv možak. Ko bi le še vedel, kaj misli gospodična Koprivnikarjeva o meni.

Kovač: Tu pomaga eno samo sredstvo: vprašajte jo. In če vam še danes pritrdi, ne boste s tem silno razveselili.

Jerina: Kako se zanimате zame! Resnično - (ga objame) kot bi bili moj brat! Nikdar ne bi verjel, da vlada na svetu še toliko nesebičnega prijateljstva.

9. prizor

Kovač, Jerina, Peter.

Peter: (prinese steklenico šampanjca in štiri kozarce ter jih postavi na mizo) Gospod Bucek se priporoča. Smem natočit?

Jerina: Bodite tako prijazni. (Kovaču) Prvo čašo morate piti z menoj, doktor.

Kovač: Z veseljem!

Peter: (je med tem natočil) Prosim! (Odide)

Jerina: Na dobro prijateljstvo, doktor!

Kovač: Veliko sreče pri mali gospodični! Vidite, ako ste v zadregi, kako pričeti, vam da ravno šampanjec najlepšo priliko, da pričnete razgovor. Pripovedujte, da je šampanjec vino radosti, pijejo ga ob vseh slavnostnih prilikah, o novem letu - na rojstnih dneh - pri zarokah, no in tam ste! Vse drugo pride samo.

10. prizor

Jerina, Kovač, Koprivar, Minka.

Koprivar: (z Minko od leve) Aj aj, gospodje! Tu je pa veselo! Pohlejš, pogledaj Minka... šampanjec! Kakor je videti--- pristni šampanjec!

Kovač: Da, gospod Jerina ima danes velike načrte.

Jerina: V vinu iščem poguma!

Koprivar: Brezdvomno hočete na Triglav!

Jerina: Še više!

Koprivar: Pazite, da vam ne spodleti.

Kovač: (Jerini) Neumnost! Poguma! Na svidenje, gospoda... (Odide na

desno)

Jerina: (Kopričarju) Dovolite, da vas in gospodično hčerko povabim na čašo vina?

Kopričar: Ne vem pravzaprav, ali bi poskusil ali ne. Vina nisem še vajen. Samo enkrat v svojem življenju sem hotel pit šampanjca... Ko je izšla moja prva knjiga. Pa bi bil moral k honorarju primakniti še tri krone 20.

Jerina: Ga pa zdaj poskusite. In vi tudi, gospodična.

Minka: Hvala vam - torej na vaše zdravje!

Jerina: (trči) In na vaše!

Kopričar: (pokuša) Istenito vino! Ali pa tudi veš, Minka, kaj zdaj piješ? To je sila drago. Čital sem oni dan na jedilnem listu, da stane steklenica osem goldinarjev ali 16 kron. Vsek kozarec torej en goldinar 20 krajcarjev ali dve kroni 40 vinarjev. Skoraj toliko kot železnica od Bleda do Ljubljane. Ako pomislim, da kar na dušek pogoltnemo 70 kilometrov... je to pravzaprav greh.

Jerina: Še en kozarček, gospod profesor?

Kopričar: Ne, ne, hvala! Moram še delati. *odide*

Jerina: Midva pa spijsa še čašico, kaj ne, gospodična Minka?

Minka: Ne vem, kar v glavo mi šili.

Jerina: Gospodična, morate pit z mano, ker bi rad govoril z vami.

Minka: (šaljivo) O šampanjcu?

Jerina: Da, to se pravi... šampanjec je vendar vino radosti. In ako človek spijsa kozarec - (išče besed) in še enega... in še enega...

Minka: Ga boli glava.

Jerina: Tudi to se primeri. (V stran) Mi je že spodletelo.

Minka: Vino radosti! Pravzaprav lepo ime za vino.

Jerina: (spet naglo prične) Zato ga tudi pijejo pri vseh slavnostnih prilikah: o rojstnih dneh, o novem letu, pri sarokah - Pri za-

rokah ga vedno pijo. In ako pomislim, da se tudi vi nekega dne zaročite in da bom tudi jaz zraven...

Minka: Pri moji zaročki? Na to niti misliti ni, gospod Jerina.

Jerina: Zakaj ne?

Minka: Kdo me pa vzame!

Jerina: Ali dovolite, gospodična! (V stran) Zdaj smo tam! (Naglo spiže čašo vina)

Minka: Prošim vaš, ž mojim govorom! Moj mož bi moral bit v večnem strahu, da se bodo njegovi ženi šmejali, če spregovori.

Jerina: In radi tega ostanete samica?

Minka: To je moj trden sklep.

Jerina: To malo napako vendar lahko igraje odpravite.

Minka: Poskušila sem že vse mogoče.

Jerina: Le pravega učitelja niste imeli. Prepustite meni ta posel.

Minka: Vam? (Se smeje)

Jerina: Ustvaril sem si prav lepo metodo. Govoriti morate samo stavke, ki vam ne delajo težkoč. Vse brez s in brez še. In kako krasni stavki so to! Kar pričniva. Izgovorite sledeči stavek: (počasi pointira) Imam te rada... Prosim.

Minka: (govori za njim) Imam te rada.

Jerina: Izberno! Še enkrat, prosim.

Minka: Zakaj?

Jerina: Radi vaje; prosim!

Minka: Imam te rada.

Jerina: Ves dan bi poslušal te stavke iz vaših ust. Tako lepo doni. In ker sem s prvo lekcijo tako zadovoljen, preideva takoj k drugi.

Minka: Kaj naj govorim?

Jerina: Vedno bi bila pri tebi! Tudi prav lep stavek.

Minka: (prične) Vedno... bi bila... (Sramežljivo) Ne!

Jerina: Saj vendar ni nobenega s! Že pojde.

Minka: (boječe) Vedno... bi bila... pri... tebi!...

Jerina: (se spozabi) In jaz šele!

Minka: Gospod Jerina!

Jerina: Pardon!

Minka: Vi se vendar ne učite govoriti!

Jerina: Stavek je tako lep. Najlepšega pa sem prihranil za zadnjo lekcijo. Samo dve besedici - kako rad bi jih slišal iz vaših ust!

Minka: Kateri dve? besedici?

Jerina: Ljubim... te!...

Minka: (sramežljivo) Ne, ne! Tega pa ne!

Jerina: Prosim, prosim! Recite! Če tudi prav po tihem! In ko bi drugega ne govorili kakor teh par stavkov, bi bil srečen za vedno! Samo za menoj govorite! Imam te rada! Vedno bi bila pri tebi! (Privije jo k sebi) Ljubim te!

Minka: Tudi jaz vas! (Mu pade na prsi)

Jerina: Minka!

Koprivar: (po malem času se ozre) Kaj pa je to?

Minka: (se hoče izviti) Oh, prosim...

Koprivar: (je pristopil)

Minka: (ga objame) Papa!

Jerina: Gospod Koprivar, kratko in malo - rada se imava!

Koprivar: Vidim, vidim! Samo kako je to tako naglo prišlo?

Jerina: Tega vam ne morem povedati! Vožnja po jezeru, krasno vreme, divna narava krog in krog...

Minka: Pa se nama je srce razširilo.

Jerina: In našla sva se.

Minka: Sama ne vem kako.

Koprivar: Da, da, to je normalni potek dogodkov.

11. prizor

Koprivar, Minka, Jerina, Bucek.

Bucek: (od desne, Jerini) No, kako daleč ste že s šampanjcem?

Jerina: Čudež je napravil, gospod Bucek.

Bucek: Res?

Jerina: Edina sva in zmenjena. (Objame Minko)

Bucek: Dovolite, kaj pa počenjate?

Jerina: Svojo nevesto objemam. Minka je moja nevesta.

Bucek: (strmi) Kaj, to je vaša nevesta?

Koprivar: No, kaj praviš pa ti k tej nenadni zaroki?

Bucek: (se sesede na stol) No, ta je lepa! In zato sem vam še šampanjca poslal!?

Jerina: To je bila res srečna misel! Kdo ve, če bi sicer imel toliko poguma! Neskončno sem vam hvaležen!

Bucek: (jezno odklanja) Prosim, prosim, dragevolje storjeno.

Koprivar: Kaj ne, tudi ti se veseliš z nami?

Bucek: Grozovito!

Koprivar: Pa ta srečni slučaj, da zaročiva svoji hčeri isti dan!

Bucek: Kako to?

Koprivar: Saj si mi prej pravil o zaročni slavnosti z večerjo.

Bucek: Sveta nebesa, to moram odpovedati!

Koprivar: Zakaj?

Bucek: Ker... ker sem ženina izgubil.

Jerina: Kaj je gospod doktor Kovač odpotoval?

Bucek: Kakšnega opravka naj ima tu dr. Kovač?

Koprivar: Ne delaj se no...

Minka: Saj smo vsi opazili...

Jerina: Kako sta hodila gospod doktor in gospodična vedno skupaj na sprehod.

Koprivar: Veš kaj, to si izborno naredil. In tako diskretno!

Bucek: Tako neumne pa še ne, kar živim.

Koprivar: K temu zetu ti moram iskreno čestitat.

Bucek: Mir mi daj!

Koprivar: Dr.Kovač je izboren človek.

Jerina: In imeniten advokat! Samo pomislite, kako je vodil našo pravdo.

Bucek: (srdito) Vem, kako jo je vodil.

Jerina: (prime Minko za roko) In kako se je trudil, da je naju združil.

Bucek: O tem je tudi vedel?

Minka: Res ljubezniv človek!

Bucek: O tem sem drugega mnenja. (Kliče v obednico) Žan, moj račun. Odpotujem!

12. prizor

Prejšnji, Žan, Meta; pozneje Tilka, Kovač.

Žan: (iz obednice) Zdaj hočete oditi, gospod Bucek, ko vas pri nas nič več ne moti?

Meta: Ko ste se spravili z dr.Kovačem.

Žan: Gospod Bucek, to vam je imeniten človek!

Bucek: Zdaj mi je pa dovolj tega!

Tilka: (s Kovačem od desne) Ljubi papa, veš kaj sva sklenila z dr.Kovačem. Da se vzameva. (Poda Kovaču roko) Dr.Kovač je...

Bucek: (vpade) Izboren ~~sklenjen~~ ljubezniv in imeniten človek! To že vem!

Kovač: Torej ste to končno tudi vi uvideli? To me veseli.

Bucek: In vi mislite, da dobite moje dovoljenje?

Kovač: Upam!

Bucek: Zato, ker ste me tako lepo speljali na led! In me tri leta dražili in mrcvarili!

Kovač: Saj ravno zato. Pomislite vendar, kako lahko mi kot tast vse vrnete!

Bucek: (se premaga) Vrag vzemi vse advokate! Zadnjo besedo imajo pa zmiraj! (Jerini) To vam pa povem, pravda zavoljo narodnega mila

se pa zdaj šele prične!

Jerina: Kaj? Vi hočete?

Bucek: Zdaj, ko imam v rodbini tako izbornega advokata, poženem proces do zadnje instance.

Kovač: Prav žal mi je, ljubi tast - ampak to ni več mogoče - prizivni rok je že včeraj potekel.

Bucek: No, ta je lepa!

Z A S T O R

K O N E C .

FLB 342

3
244

in the

Fluorine

of the

from the

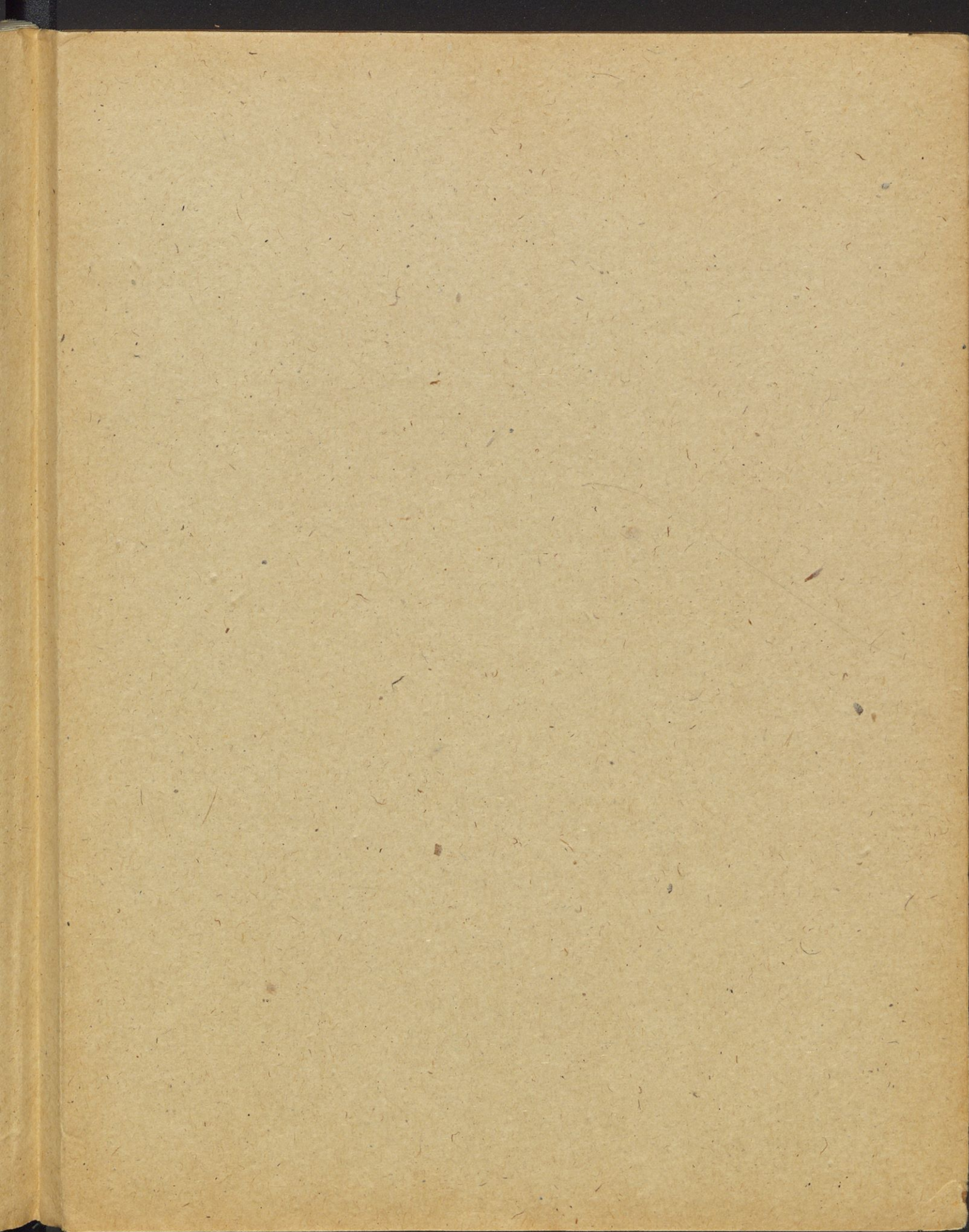
of the

the

from the

from the

50431

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIZNICA

GS

II 701 142

200807212

COBISS ©